

**REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO**

**LETNO POROČILO
Ministrstva za obrambo
za leto 2004**

Ljubljana, 2005

ISSN 1617-6958

Izdajatelj in založnik: Republika Slovenija
Ministrstvo za obrambo

Tehnična izvedba: Sekretariat generalnega
sekretarja MO RS
Služba za publicistiko

Tisk: Littera picta

VSEBINA

UVOD	5
1 KLJUČNI DOSEŽKI LETA 2004	6
1.1 Slovenija postane članica Nata in EU	6
1.2 Oblikovanje in razvoj premestljivih sil Slovenske vojske	6
1.3 Stabilizacija strukture Slovenske vojske	6
1.4 Ureditev poslovanja z dokumentarnim gradivom zveze Nato in EU	7
1.5 Izboljšanje zmogljivosti sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na področju protipotresne varnosti	7
2 NAPREDEK NA DELOVNIH PODROČJIH MINISTRSTVA ZA OBRAMBO LETA 2004 ...	8
2.1 Obrambna politika in obrambno planiranje	8
2.2 Normativni akti	9
2.3 Vojaška obramba	10
2.3.1 Preoblikovanje strukture Slovenske vojske	10
2.3.2 Izboljšanje zmogljivosti Slovenske vojske	11
2.3.3 Profesionalizacija Slovenske vojske in dopolnjevanje s pogodbeno rezervo	13
2.3.4 Izobraževanje in usposabljanje v Slovenski vojski	14
2.3.5 Sodelovanje s civilnimi organizacijami, pomembnimi za obrambo	15
2.4 Mednarodne operacije	16
2.5 Civilna obramba in krizno upravljanje	18
2.6 Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	20
2.6.1 Normativni akti	20
2.6.2 Izboljšave na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	20
2.6.3 Mednarodno sodelovanje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	22
2.7 Inšpekcije na obrambnem področju	23
2.8 Inšpekcije na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	25
2.9 Notranjerevizijska dejavnost	25

2.10	Obveščevalno-varnostna dejavnost	26
2.11	Poslovanje z dokumentarnim gradivom zveze Nato in EU	27
2.12	Področje raziskav in razvoja	27
3	UPRAVLJANJE VIROV NA MINISTRSTVU ZA OBRAMBO REPUBLIKE SLOVENIJE ..	29
3.1	Upravljanje človeških virov	29
3.1.1	Kadrovski načrt ministrstva in organov v sestavi	29
3.1.2	Struktura zaposlenih na ministrstvu	30
3.1.3	Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje zaposlenih na Ministrstvu za obrambo	33
3.2	Upravljanje finančnih virov	35
3.3	Infrastruktura	41
3.3.1	Nadgradnja komunikacijske infrastrukture	42
3.4	Opremljanje in posodabljanje	43
3.5	Informacijska podpora	44
4	MEDNARODNA DEJAVNOST	46
4.1	Vključevanje v Nato	46
4.2	Vključevanje v EU	46
4.3	Dvostransko sodelovanje	47
4.4	Večstransko sodelovanje	48
4.5	Obrambna diplomacija	50
5	OBVEŠČANJE JAVNOSTI	51

UVOD

Letno poročilo Ministrstva za obrambo je informacija o poslovanju ministrstva v preteklem letu in je namenjeno notranji in zunanji javnosti. Poročilo je usmerjeno v rezultate pri doseganju zastavljenih ciljev in predstavlja napredek, ki je bil dosežen leta 2004.

Slovenija je leta 2004 postala članica Nata in Evropske unije. To članstvo pomeni za Slovensko vojsko in obrambni sistem nove naloge in izzive. Da bi jih izpolnili, smo v preteklem letu nadaljevali preoblikovanje strukture Slovenske vojske, izboljševanje njenih zmogljivosti in proces profesionalizacije. Povečali smo tudi prispevek Slovenije v mednarodnih operacijah, in sicer smo v začetku leta prvič napotili pripadnike Slovenske vojske v Afganistan ter povečali udeležbo v misiji Kfor na Kosovu.

Uspešno je potekala tudi reforma Slovenske vojske. Skladno z načrti smo povečali število pripadnikov stalne sestave, zmanjšali obvezno rezervo, manj uspešno je bilo popolnjevanje s pripadniki pogodbene rezerve. V zadnjem letu je bilo veliko storjeno za izboljšanje notranje strukture zaposlenih v Slovenski vojski, v prihodnje pa si bomo prizadevali to strukturo še izboljšati, tako da bomo povečali število vojakov ter zmanjšali število častnikov in podčastnikov.

V okviru projekta PROVOJ so nekateri podprojekti potekali bolje, drugi slabše, pred nami so novi izzivi in priložnosti za izboljšave.

Pri razvojno-raziskovalnem delu je povečanje finančnih sredstev za aplikativne znanstvenoraziskovalne projekte in tehnološki razvoj omogočilo, da smo dosegli izrazit napredek v primerjavi s preteklim letom.

Na področju civilne obrambe je začel operativno delovati Nacionalni center za krizno upravljanje. S sodelovanjem na vajah kriznega upravljanja Nata in EU smo pridobivali pomembne izkušnje in preizkušali krizno odzivanje. V prihodnosti pa bo naša prednostna naloga sprejem ustreznih izhodišč za oblikovanje sistema kriznega upravljanja.

V sistemu zaščite in reševanja smo veliko pozornosti namenili pripravi normativnih podlag za delovanje sistema in pripravi ukrepov za odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč, razmere za preventivno delovanje pa bomo še izboljšali.

Čeprav smo v preteklem letu veliko naredili, pa na nekaterih področjih vseh ciljev še nismo v celoti uresničili, kar pred nas postavlja nove strokovne izzive.

1 KLJUČNI DOSEŽKI LETA 2004

1.1 Slovenija postane članica Nata in EU

Marca 2004 je Slovenija po prizadevanjih, ki so se začela pred desetimi leti z vključitvijo v program Partnerstvo za mir, skupaj s šestimi drugimi državami tudi uradno postala članica zveze Nato, dva meseca pozneje pa še združene Evrope. Na ta dosežka smo državljanke in državljani Republike Slovenije upravičeno ponosni, malo je namreč držav, ki so v tako kratkem času dosegle to, kar je naša država v trinajstih letih samostojnosti.

Članstvo Slovenije v obeh integracijah je bil večletni strateški nacionalni cilj. Naš cilj ni le ohraniti, temveč povečati dosedanje hitrost približevanja standardom na različnih področjih delovanja v obeh integracijah, in sicer na varnostnem, obrambnem ter vojaškem.

1.2 Oblikovanje in razvoj premestljivih sil Slovenske vojske

Leta 2004 smo začeli meriti nekatere kazalnike delovanja ministrstva, s katerimi lahko spremljamo prizadevanja za doseganje ciljev, ki so opredeljeni v strateških dokumentih. V Resoluciji o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske je za obdobje do leta 2015 opredeljen cilj uporabnosti sil Slovenske vojske v obsegu 40 odstotkov sestave kopenske komponente. Hkrati smo zvezi Nato obljubili, da bo 8 odstotkov vseh kopenskih sil vedno sodelovalo ali bo pripravljenih za sodelovanje v operacijah odzivanja na krize.

Izmerjeni rezultati ob koncu leta 2004 so pokazali, da je bil delež premestljivih kopenskih sil, ki so uporabne za sodelovanje v operacijah zveze Nato ali drugih mednarodnih integracijah, 9,5 odstotka. Uporabne sile so tiste, ki so organizirane, pripravljene, opremljene in usposobljene za delovanje zunaj ozemlja Republike Slovenije in v njej ter so zanje zagotovljene vse potrebne zmogljivosti za izvedbo premeščanja. Delež kopenskih sil, ki je leta 2004 sodeloval ali je bil le načrtovan za sodelovanje v operacijah, je bil štiri odstotke.

1.3 Stabilizacija strukture Slovenske vojske

31. decembra 2004 se je končalo obsežno preoblikovanje strukture Slovenske vojske. Oblikovali smo takšno strukturo, za katero menimo, da je v prihodnosti ne bomo veliko spreminjali. Generalštabu Slovenske vojske sta kot najvišjemu strateškemu poveljstvu podrejena Poveljstvo sil Slovenske vojske (oblikovano leta 2003), ki poveljuje silam na operativni ravni, in novoustanovljeno Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje.

Pod Poveljstvom sil Slovenske vojske (PSSV) so dve poveljstvi brigadne ravni (1. in 72. brigada) in Poveljstvo za podporo (PP), ki je na ravni polka. Poveljstvu 1. brigade so podrejene premestljive enote za bojevanje, ki so usposobljene za delovanje v operacijah zunaj Republike Slovenije. 72. brigada združuje zmogljivosti bojne podpore in zagotavljanja bojnega delovanja. Del enot 72. brigade, in sicer 18. bataljon RKBO, je

vklučen v sestavo Natovih odzivnih sil. PP je podrejenih šest vojaškoteritorialnih poveljstev, poveljuje pa tudi logističnemu bataljonu, letalski bazi, Vojaški zdravstveni službi in enotam vojašnic. K Poveljstvu za doktrino, razvoj izobraževanje in usposabljanje (PDRIU) spadajo vse vojaške šole, Center za doktrino in razvoj, Center za usposabljanje, Knjižnično-informacijski center in Vojaški muzej.

S preoblikovanjem smo vzpostavili racionalno strukturo Slovenske vojske in jo po številu zmanjšali. V prihodnjem obdobju jo bomo dodatno popolnili, opremili in izurili.

1.4 Ureditev poslovanja z dokumentarnim gradivom zveze Nato in EU

Centralni register Nata deluje v sestavi Direktorata za obrambno politiko. Organizacijsko ima tri vloge, in sicer deluje kot centralni register Nata ter kot podregistra Nata in EU v Ministrstvu za obrambo. Glavne naloge centralnega registra so sprejemati, evidentirati, distribuirati in arhivirati dokumente zveze Nato za Republiko Slovenijo s tajnimi ter uradnimi podatki brez stopnje tajnosti. Centralni register Nata usmerja delovanje vseh podregistrov in nadzornih točk zveze v Republiki Sloveniji.

Centralni register in Podregister Nata v Ministrstvu za obrambo sta leta 2004 začela uradno delovati, Podregister EU pa bo dovoljenje za uradno delovanje dobil leta 2005. Urejenost poslovanja z dokumentarnim gradivom zveze Nato in EU pomembno vpliva na delovne procese v ministrstvu in na razvoj obrambnega sistema ter sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. S pridobitvijo dovoljenja za delovanje podregistrov Nata v Generalštabu Slovenske vojske, ASOC-u, Obveščevalno varnostni službi Ministrstva za obrambo, na Ministrstvu za zunanje zadeve in v nadzorni točki v Nacionalnem centru za krizno upravljanje je bil postavljen registerski sistem zveze Nato v Republiki Sloveniji.

1.5 Izboljšanje zmogljivosti sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami na področju protipotresne varnosti

Leto 2004 je Vlada Republike Slovenije razglasila za leto protipotresne varnosti.

Izvedli smo državno poveljniško-štabno vajo Potres 2004. V teoretičnem delu vaje, ki je potekala ob predvidevanju, da je območje Ljubljane in okolice zajel rušilni potres, so sodelovali Mestna občina Ljubljana, devet sosednjih občin in vsa pristojna ministrstva ter vladne službe. Kot sklepni del večdnevne vaje je bila opravljena tudi praktična vaja.

Celoletne aktivnosti, vključno z vajo Potres 2004, so pokazale dobro pripravljenost in odzivnost sistema na nesrečo, kot je potres, pa tudi na pomanjkljivosti, ki jih bomo z načrtovanimi nalogami odpravili.

2 NAPREDEK NA DELOVNIH PODROČJIH MINISTRSTVA ZA OBRAMBO LETA 2004

2.1 Obrambna politika in obrambno planiranje

Zaradi opustitve naborniškega sistema in vključevanja v zvezo Nato in EU je ministrstvo za obrambo v letih 2002 in 2003 izvedlo strateški pregled obrambe (SPO). Kot rezultat tega procesa je bil pripravljen dokument, ki ga je maja 2004 sprejela Vlada Republike Slovenije. Z njim so bila ponovno potrjena glavna načela slovenske varnostne in obrambne politike, določene v letu 2001. Kljub temu smo opravili analizo Resolucije o strategiji nacionalne varnosti (ReSNV) in Obrambne strategije ter določili vsebinske pomanjkljivosti oziroma nujne dopolnitve. Glede na SPO je slovenska obrambna politika osredotočena na povečano vključevanje v evropske večnacionalne varnostne institucije, postopno povečevanje sodelovanja v mednarodnih operacijah in prilagoditev obrambnega planiranja na realistična pričakovanja razpoložljivih virov.

Na podlagi ugotovitev SPO je bil pripravljen splošni dolgoročni program razvoja in opremljanja Slovenske vojske, s katerim smo zaradi sprememb v varnostnem okolju, rezultatov pri uresničevanju obrambnih reform ter po vključitvi v Nato in EU na novo oblikovali razvoj vojske do leta 2015. Julija 2004 ga je odobril državni zbor.

V varnostnem okolju Republike Slovenije smo spremljali dogajanja in pripravljali izhodišča za sodelovanje pri reševanju varnostnih vprašanj. Težišče mednarodnega delovanja je bilo in ostaja usmerjeno na Jugovzhodno Evropo. Kot odgovorna članica mednarodne skupnosti in Nata je Republika Slovenija pripravljena delovati tudi na drugih kriznih žariščih. Na Zahodnem Balkanu sta Republika Slovenija in Ministrstvo za obrambo sprejela nove naloge in začela v procesu približevanja Natu aktivno sodelovati predvsem s tremi državami.

Glede večnacionalnih sil kopenske vojske (MLF) je Ministrstvo za obrambo oblikovalo stališče o prihodnosti MLF, v katerem Republika Slovenija izraža interes o delovanju MLF v Natu, hkrati pa bi bila enota po načelu »single set of forces« lahko dejavna tudi v okviru strukturnega sodelovanja EU. Poleg uradne potrditve o pripravljenosti za nadaljnje sodelovanje v MLF v mirovni operaciji na Kosovu so bile sprejete tudi odločitve o prednostnih nalogah glede prihodnosti MLF. To so oblikovanje bojne skupine EU na podlagi MLF, napotitev na mirovno operacijo leta 2005 in proučitev možnosti umestitve enote v sklopu zavezništva, med prednostnimi nalogami pa ni širitve MLF. Odločitev o oblikovanju večnacionalne bojne skupine evropskih sil (EU Battle Group) je politična, saj podpira večstransko sodelovanje in oblikovanje bojne skupine na podlagi MLF.

Leta 2004, ko je CENCOOP predsedovala Švica, so se pojavljala predvsem vprašanja o njegovi vsebini, namenu in prihodnosti. Stališče Slovenije in drugih držav, sodelujočih v CENCOOP, je, da ta še naprej deluje kot politični forum brez zavezujočih obveznosti.

Predsedovanje OVSE je bilo opredeljeno kot ena glavnih zunanjepolitičnih prednostnih nalog Republike Slovenije do leta 2007.

Na področju planiranja smo leta 2004 pripravili osnutek pravilnika o obrambnem planiranju na Ministrstvu za obrambo in predlog srednjeročnega obrambnega programa za obdobje od leta 2005 do 2010, katerega osnovni namen je postopno uresničevanje obsega, strukture in pripravljenosti Slovenske vojske, pa tudi virov in celotnega obrambnega sistema.

V okviru Natovega obrambnega planiranja smo lani prvič kot članica Nata končali pripravo ciljev sil in pripravili odgovor na vprašalnik Nata o obrambnem planiranju (Defence Planning Questionnaire – DPQ). Odgovor zajema oceno stanja v letu 2004, opis obrambne politike, izvedljivosti ciljev sil in podrobne plane njihove realizacije v obdobju 2005 do 2010.

2.2 Normativni akti

Spremembe strateških, razvojnih in drugih dokumentov s področja nacionalne varnosti, še posebej obrambe, vključno s sprejetimi odločitvami o preoblikovanju sistema popolnjenja Slovenske vojske, do katerih je prišlo v preteklih letih, in vstop Republike Slovenije v EU in Nato, so tudi v letu 2004 zahtevale določene spremembe normativnih aktov, zlasti s področja obrambe.

Na zakonski ravni so bile leta 2004 sprejete spremembe in dopolnitve Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 40/04), s katerimi so bile spremenjene oziroma dopolnjene zlasti tiste določbe, ki še niso zagotavljale zadovoljive poveztivosti z vojaškimi organizacijami članic Nata oziroma niso v celoti omogočale izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz polnopravnega članstva v tej organizaciji. Prav tako so bile dopolnjene nekatere določbe, povezane s poklicnim delom na obrambnem področju, pri čemer je bil največji poudarek na reševanju in postopnem odpravljanju kadrovskih neskladij v Slovenski vojski, do katerih je prišlo zaradi nove strukture sil po prehodu na sistem poklicne vojske s prostovoljno rezervo. Skladno s Poslovníkom Državnega zbora Republike Slovenije je bilo septembra 2004 pripravljeno tudi uradno prečiščeno besedilo Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04).

Na podzakonski ravni je bilo leta 2004 sprejetih več vladnih uredb in predpisov, ki so v pristojnosti ministrstva. V nadaljevanju so navedene pomembnejše.

Z Uredbo o obrambnih načrtih so v celoti na novo urejena področja podpore države gostiteljice, kriznega upravljanja in civilnega kriznega načrtovanja. Uredba je zmanjšala obseg dokumentov obrambnih načrtov nekaterih ministrstev, poleg tega pa je opredelila obveznost, da se v obrambnih načrtih načrtujejo tudi ukrepi za obvladovanje kriz. Priprava obrambnih načrtov je bila poenostavljena, naloge nosilcev pa bolj jasno opredeljene.

Zaradi upoštevanja sprememb Zakona o vojaški dolžnosti, na podlagi katerega se je leta 2003 opustilo izvajanje določenih sestavin vojaške dolžnosti v miru, in uveljavitve Uredbe o obrambnih načrtih je bilo treba novelirati tudi Uredbo o kriterijih za razporejanje državljanov. Uredba na novo določa organizacijske enote, ki razporejajo državljane v

sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, podlage za razporejanje ter pristojnosti in postopek predloga za razporeditev državljanov na delovno dolžnost. Dopolnjene so tudi določbe glede ukinitve razporeda. Bistvena sprememba je razmejitve obveznosti medsebojnega obveščanja med predlagateljem razporeditve na delovno dolžnost in upravnim organom, pristojnim za obrambne zadeve.

Z Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske smo poskušali odpraviti predvsem nekatere pomanjkljivosti, ugotovljene pri uresničevanju službe v praksi. Z omenjeno uredbo se je možnost vpoklica pogodbenih pripadnikov rezervne sestave za opravljanje službe v miru podaljšala s treh na sedem mesecev na leto. Zaradi sistemskih sprememb v davčni zakonodaji je bilo treba ustrezno prilagoditi tudi posamezne rešitve glede plačil pogodbenih pripadnikov rezervne sestave, deloma pa se je izboljšal tudi položaj delodajalcev, pri katerih so ti pripadniki zaposleni. Zdaj mora pogodbeni pripadnik z delodajalcem uskladiti rok usposabljanj in zamenjavo rokov, delodajalcu pa je dana možnost, da zaradi neodložljivega dela, ki ga ne more opraviti drug delavec, zaprosi pristojni upravni organ za odložitev usposabljanja pogodbenemu pripadniku.

Z Uredbo o načinu izvajanja nadzora zračnega prostora so se natančneje določili naloge in postopki civilnih in vojaških organov ter služb za nadzor zračnega prostora, medsebojna izmenjava podatkov ter postopki in ukrepi ob kršitvi zračnega prostora. Na podlagi uredbe lahko pri posameznih nalogah nadzora zračnega prostora skladno s skupnimi načrti na podlagi mednarodnih pogodb sodelujejo tudi vojaški sistemi, službe in zrakoplovi zavezniških držav.

2.3 Vojaška obramba

2.3.1 Preoblikovanje strukture Slovenske vojske

Leta 2004 smo vzpostavili novo strukturo Slovenske vojske, s katero smo dosegli višjo stopnjo pripravljenosti, profesionalizacije in primerljivosti z drugimi oboroženimi silami ter se pridružili integraciji v zavezništvo. Z novo organizacijo so zagotovljene vse pomembne podlage za nadaljnji razvoj in oblikovanje Slovenske vojske skladno z razvojnimi cilji obrambnega sistema do leta 2015, zagotovljeno pa je tudi izpolnjevanje sprejetih obveznosti Republike Slovenije do kolektivne obrambe v okviru Nata in EU. V nadaljevanju preoblikovanja Slovenske vojske bo težišče na razvoju poklicne vojske, ki bo po strukturi, opremljenosti in usposobljenosti povezljiva z zavezniškimi silami, ter na nadaljnjem zmanjšanju števila pripadnikov obvezne rezerve.

Leta 2004 smo ukinili poveljstvo 52. brigade, 12. gardni bataljon, poveljstva treh učnih bataljonov pehote, logistične enote vojašnic na Ptuj, v Logatcu, Ilirski Bistrici, na Velikih Blokah in 26. oktober na Vrhniki ter vojne enote 52. in 72. brigade.

Oblikovali smo logistični bataljon pri Poveljstvu sil in poveljniško-logistični bataljon v 1. brigadi. S preoblikovanjem logističnih baz in Tehničnega zavoda ter prepodrejanjem

letalske baze in Vojaške zdravstvene službe smo postavili novo strukturo Poveljstva za podporo. 430. mornariški divizion, ki je bil podrejen Poveljstvu za podporo, sodi zdaj pod Poveljstvo sil, Center za usposabljanje, prej podrejen Poveljstvu sil, je zdaj pod Poveljstvom za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje, letalska šola iz sestave 15. brigade vojaškega letalstva pa zdaj deluje v okviru Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje.

15. brigado vojaškega letalstva smo preoblikovali v 15. helikopterski bataljon, letalsko bazo in letalsko šolo, 9. brigado zračne obrambe v bataljon zračne obrambe ter 76. protioklepni bataljon v protioklepno četo. 460. in 760. artilerijski bataljon smo reorganizirali v 460. artilerijski bataljon. Poleg tega smo preoblikovali še 18. bataljon RKBO, 14. inženirski bataljon, Center za usposabljanje, vojaške ambulante in logistične enote vojašnic.

Spremenili smo strukturo 72. brigade, in sicer s podreditvijo 18. bataljona RKBO, 45. oklepno-mehaniziranega bataljona, 14. inženirskega bataljona, 132. gorskega bataljona in 460. artilerijskega bataljona.

Nova struktura obsega Generalštab Slovenske vojske (GŠSV), ki poleg poveljevanja na strateški ravni opravlja načrtovalne in razvojne naloge, Poveljstvo sil (PSSV), ki poveljuje enotam in zavodom Slovenske vojske na operativni ravni, ter Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje (PDRIU). V PDRIU smo neposredno povezali izobraževanje in razvoj vojaške stroke. Tako bodo ustvarjene razmere za doseganje razvojnega cilja postavitve celovitega sistema vojaškega izobraževanja in usposabljanja.

2.3.2 Izboljšanje zmogljivosti Slovenske vojske

Leta 2004 smo z opremljanjem povečali zmogljivost Slovenske vojske, predvsem glede premičnosti, opremljenosti vojaka bojevnika, bojne podpore delovanja sil, podpore delovanja sistema poveljevanja in nadzora, boljši pa sta tudi logistična zagotovitev in sposobnost preživetja na bojišču.

20. MOTB je prevzel 23 novih lahkih oklepnih vozil valuk. Tako prehajamo v intenzivno obdobje dodatnega opremljanja enot, usposabljanja na novih sredstvih in priprav ter ustvarjanja pogojev za prehod na usposabljanje za doseganje načrtovanih operativnih zmogljivosti.

Zagotovili smo opremo za delovanje enote v mirovni operaciji ISAF v Afganistanu, specialno opremo in vozila za lahki vod za dekontaminacijo, ki je na voljo za uporabo v Natovih odzivnih silah (NRF).

Z dobavami novih sredstev in opreme, kot so vozila s komunikacijsko opremo, terenska vozila, RKB-zaščitna sredstva, različna inženirska vozila, stroji in kompleti, ter s prerazporeditvijo obstoječih sredstev med enotami in iz enot, ki so bile ukinjene, smo povečali bojno moč in transportne zmogljivosti enot. To pomeni precej večjo učinkovitost

bojevanja, skrajšanje odzivnega časa in povečanje razpoložljivega časa za njihove priprave na naloge.

Prevzeli smo tri modificirane pnevmatske šotore za sanitetne postaje ROLE 1 in jih predali 10. in 20. motoriziranemu ter 670. poveljniško-logističnemu bataljonu. Z uvedbo omenjenih sredstev smo medicinskim enotam zagotovili pogoje za delovanje v terenskih razmerah.

Uvedba helikopterjev cougar v operativno uporabo je povečala zračnotransportne zmogljivosti. Končali smo projekt nadgradnje letala PC-9 hudournik in zagotavljanja nadzora zračnega prostora ASOC. Po vstopu v Nato smo uveljavili normativne, organizacijske in druge rešitve za delovanje sistema nadzora zračnega prostora, in sicer ob delni pomoči zavezniških sil s prestrezniki, in vključevanje v Natov integrirani sistem zračne obrambe. Tako smo precej povečali varnost slovenskega zračnega prostora.

Izboljšali smo opremljenost in usposobljenost ter tako tudi pripravljenost vojske za uresničevanje nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah.

Na področju komunikacijsko-informacijskih sistemov (KIS) smo leta 2004 uvedli taktični telekomunikacijski sistem, taktični informacijski sistem poveljevanja in kontrole ter ročne radijske naprave. Nadgradili smo povezave intercom, informacijsko podporo skladiščnega poslovanja, frekvenčno načrtovanje in avtomatizacijo štabnih procesov. V sklopu integracije v Nato smo v Sloveniji vzpostavili Natovo tajno omrežje in povezali zasebno telefonsko omrežje Ministrstva za obrambo v ustrezno Natovo. Začeli smo uvajati programske rešitve za podporo prikaza situacije skladno z Natovimi standardi ter standardi povezljivosti vojaških informacijskih sistemov (MIP) in jih preverili v mednarodnem okolju ter na vojaški vaji. Leta 2004 smo v komunikacijsko-informacijski sistem vključili vojašnico v Vipavi ter vojaška predstavništva v Bruslju in Monsu. Poleg tega smo v široko stacionarno podatkovno omrežje vključili tudi skladišča Slovenske vojske.

Za uporabnike KIS smo izboljšali storitve, pokritost funkcijskih procesov s programskimi rešitvami in izboljšali delovanje stacionarnega ter taktičnega komunikacijsko-informacijskega sistema za podporo poveljstev in enot doma ter v tujini. Povečali smo prenosne zmogljivosti na ogrodnem omrežju in vključili dodatne zaščitene obhodne poti. Povezava zasebnega telefonskega omrežja Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske v sistem povezav zveze Nato nam je omogočila neposredno komuniciranje poveljstev in enot s strukturo Nata na njegovem območju. Z vzpostavitvijo Natovega tajnega omrežja smo omogočili neposredno izmenjavo podatkovnih sporočil s strukturo zveze Nato.

Na področju obveščevalno-varnostne dejavnosti v Slovenski vojski smo sprejeli normativne podlage za centralizacijo strokovnega vodenja obveščevalno-varnostnih organov in vojaške policije ter opredelili medsebojno sodelovanje z Obveščevalno varnostno službo Ministrstva za obrambo.

Slovenska vojska je s spremembami in dopolnitvami Zakona o obrambi dobila dodatne naloge ter pooblastila na področju boja proti terorizmu in drugim grožnjam miru. Nove naloge so temeljne za nadaljnji razvoj obveščevalno-izvidniškega bataljona, glavnega centra za elektronsko bojevanje in bataljona vojaške policije.

V enotah Slovenske vojske smo uvedli ukrepe za ustrezno varovanje tajnih podatkov. Tako smo zagotovili spoštovanje zahtevanih varnostnih standardov na področju varovanja in obdelave nacionalnih tajnih podatkov, pa tudi tajnih podatkov Nata in EU.

Poveljstvo za doktrino, razvoj in usposabljanje je do konca leta 2004 za širšo strokovno obravnavo pripravilo osnutek doktrine vojaške obrambe Slovenske vojske, GŠSV pa je pripravil osnutka doktrine in metodologije vojaškega izobraževanja in usposabljanja. Dokumenta sta pripravljena za širšo obravnavo v strokovni javnosti.

2.3.3 Profesionalizacija Slovenske vojske in dopolnjevanje s pogodbeno rezervo

Povečevanje poklicne sestave in pogodbene rezerve ter zmanjševanje obvezne rezerve se je leta 2004 nadaljevalo. Konec leta 2004 je bilo v Slovenski vojski 15.784 pripadnikov, od tega jih je bilo 6941 v stalni sestavi, 8283 pripadnikov v obvezni rezervi in 560 v pogodbeni rezervi. V primerjavi z letom 2003, ko je bilo v Slovenski vojski 26.504 pripadnikov, se je število zmanjšalo za 10.720 pripadnikov. V stalni sestavi je bilo 565 in v pogodbeni rezervi 268 pripadnikov več kot leto dni prej.

Leta 2004 so bili izpolnjeni pogoji za začetek uresničevanja prostovoljnega služenja vojaškega roka, na katerega je bilo napotenih 227 kandidatov in 31 kandidatk.

Intenzivneje je potekalo popolnjevanje enot Slovenske vojske s pogodbenimi pripadniki rezervne sestave. Popolnjena je bila logistična četa 132. gorskega bataljona, prve pogodbene pripadnike rezervne sestave pa je dobil 460. artilerijski bataljon. Pridobivanje kandidatov za pogodbeno rezervo je bilo usmerjeno tudi v dopolnjevanje drugih enot, in sicer so se popolnili dve gorski četi v 132. gorskem bataljonu, 9. bataljon zračne obrambe ter 18. bataljon RKBO.

V primerjavi z načrtom, ki je predvideval popolnitev dolžnosti za 729 pogodbenih pripadnikov rezervne sestave, smo popolnili 560 mest ali 77 odstotkov načrtovanega.

Tabela 1: Pregled popolnitve enot Slovenske vojske s pogodbenimi pripadniki rezervne sestave

Enota	Načrtovano	Popolnjeno	Razlika
132. GORB	360	334	-26
18. BRKBO	28	27	-1
460. AB	218	105	-111
9. BZO	123	94	-29
Skupaj	729	560	-167

Načrt popolnitve za leto 2004 ni popolnoma uresničen zaradi pomanjkanja kandidatov z ustrežno vojaško evidenčno dolžnostjo. Na podlagi zaznanih težav smo razširili merila za posamezne vojaške evidenčne dolžnosti in tako izboljšali pogoje za uspešno popolnitev s pogodbenimi pripadniki leta 2005. V okviru projekta PROVOJ je bil končan podprojekt Sodelovanje z delodajalci, ki zagotavlja nenehno obveščanje delodajalcev o pogodbeni rezervi.

Po določilih Zakona o vojaški dolžnosti se ne glede na opustitev izvajanja določenih sestavin vojaške dolžnosti v miru vodi vojaška evidenca, vpis vojaških obveznikov pa se izvede na podlagi podatkov uradne evidence o državljanih. Po vpisu v vojaško evidenco upravni organ, pristojen za obrambne zadeve, seznaní vojaškega obveznika z dolžnostmi in s pravicami vojaškega obveznika praviloma v koledarskem letu, ko dopolni 18 let. Leta 2004 so bili v vojaško evidenco vpisani vojaški obvezniki letnika 1986, seznanjeni pa so bili z vojaško dolžnostjo v miru in ob neposredni vojni nevarnosti. Predstavili smo jim možnost za prostovoljno usposabljanje v Slovenski vojski, sodelovanje v pogodbeni rezervi in za zaposlitev v Slovenski vojski. Od načrtovanih 12.474 vojaških obveznikov letnika 1986 se jih je na osebno seznanitev javilo 10.479 oziroma 84 odstotkov, drugi pa so bili obveščeni po pošti.

2.3.4 Izobraževanje in usposabljanje v Slovenski vojski

Leta 2004 je bilo težišče usposabljanja na temeljnem vojaškostrokovnem usposabljanju (TVSU) vojakov in usposabljanju častnikov ter podčastnikov za pridobitev osnovne VED častnika oziroma podčastnika. Skladno z razvojem Slovenske vojske, vključitvijo v Nato in EU ter prevzemanjem doktrin in standardov Nata smo prenovili del programov usposabljanja častnikov in podčastnikov ter pripravili programe usposabljanja za dolžnosti, ki jih v Slovenski vojski še nismo imeli, na primer za podčastnike enot in vojaške uslužbenice. Tako smo se prilagodili novim načelom izbire vojakov za podčastnike in nekaterim zahtevnejšim vojaškim evidenčnim dolžnostim. Poleg tega smo celostno opredelili obseg in vsebine usposabljanja za začetne dolžnosti. Nadaljevali smo aktivnosti

za zagotovitev zunanje veljavnosti spričeval vojaških šol. Pripravili in utemeljili smo cikle delovanja oziroma usposabljanja enot in tako določili usposabljanje in urjenje enot za nekaj let vnaprej ter povečali pristojnosti poveljnikov pri usposabljanju.

Več pripadnikov stalne sestave smo napotili na različne oblike osnovnega in dopolnilnega vojaškostrokovnega izobraževanja doma ter v tujini. V tujini so se izobraževanja in usposabljanja leta 2004 udeležili 303 pripadniki Slovenske vojske, od tega 61 odstotkov častnikov, 36 odstotkov podčastnikov, odstotek vojakov in dva odstotka vojaških uslužbencev. Od vseh pripadnikov na usposabljanju v tujini je bilo 99 udeležencev na usposabljanjih in izpopolnjenjih, daljših od enega meseca.

Enote in posamezniki so se udeležili posameznih vaj Nata ter vaj na podlagi dvostranskega sodelovanja z drugimi oboroženimi silami. Tako smo dobili pomembne izkušnje za sobojevanje z drugimi vojskami. Enote Slovenske vojske so se redno udeleževale različnih vaj. Vrh takšnega urjenja je bila vaja Skok. Na vajah smo preizkušali stopnjo naše usposobljenosti in se usposabljali za delovanje po doktrini Nata. Redno smo usposabljali kontingente Slovenske vojske, namenjene za delovanje v tujini. Tako smo usposobili vojake in enote za izvidniške ter gasilske naloge, naloge vojaške policije in za nadzor ozemlja. Nadaljevali smo usposabljanje prostovoljcev na služenju vojaškega roka in pogodbenih rezervistov. Načrtujemo tudi, da se bo to področje usposabljanja v naslednjih letih še razmahnilo.

2.3.5 Sodelovanje s civilnimi organizacijami, pomembnimi za obrambo

Civilno-vojaško sodelovanje je bilo leta 2004 še posebej pomembno, ker je profesionalizacija Slovenske vojske spremenila razmere njenega sodelovanja s civilnim okoljem. Naborniški sistem služenja vojaškega roka in obvezno služenje v rezervni sestavi sta do zdaj omogočala stalne in zelo močne povezave med civilnim okoljem ter Slovensko vojsko. Poklicna vojska, dopolnjena s pogodbeno rezervno sestavo, pa nima enakih možnosti za povezave. Zato smo prek oblik civilno-vojaškega sodelovanja vzpostavili nove načine medsebojnega povezovanja s civilno javnostjo.

Največ pozornosti smo namenili povečanju ugleda Slovenske vojske v javnosti, predstavitvi možnosti za zaposlitev v njej in služenje v pogodbeni rezervi ter podpori aktivnostim in projektom civilnih organizacij in društev, katerih dejavnost je tesno povezana s Slovensko vojsko. Sodelovanje je bilo zasnovano na temelju recipročnosti interesov in koristi.

Sodelovanje s civilnimi organizacijami, ki postaja glavna vez z javnostjo, je pomembno prispevalo k ugledu in prepoznavnosti Slovenske vojske v širšem družbenem okolju. Civilno-vojaško sodelovanje bo tudi naprej temeljilo na načelih konsenza, kontinuitete, transparentnosti, usklajenosti, enakopravnosti in kredibilnosti partnerjev pri sodelovanju. Slovenska vojska je ob upoštevanju značilnosti delovanja civilnih organizacij in društev na različnih ravneh svojega delovanja vzpostavila učinkovite mehanizme za njihovo vključevanje v redne dejavnosti in naloge enot ter poveljstev.

2.4 Mednarodne operacije

Prva enota Slovenske vojske je bila v mirovno operacijo v tujino napotena leta 1997. Z enaindvajsetih vojakov, kolikor jih je ta enota štela v začetku, se je število vojakov, ki sodelujejo v operacijah v tujini, do danes povečalo za več kot desetkrat. Slovenska vojska je konec leta 2004 sodelovala v mednarodnih operacijah v Bosni in Hercegovini, na Kosovu, v Afganistanu in na Bližnjem vzhodu. Leta 2004 se je mednarodnih operacij udeležilo 427 pripadnikov Slovenske vojske, to je za 17 odstotkov več kot leta 2003, ko je v mirovnih operacijah sodelovalo 364 pripadnikov. Stroški, ki so nastali zaradi delovanja Slovenske vojske v mednarodnih operacijah zveze Nato, so leta 2004 znašali 1.279.802.830,00, za leto 2003 pa 971.701.000,00 tolarjev. Stroški, ki so nastali zaradi delovanja Slovenske vojske v tistih mednarodnih operacijah, ki ne spadajo med operacije zveze Nato, pa so leta 2004 znašali 27.270.430,00, za leto 2003 pa 26.225.000,00 tolarjev.

Operacije OZN

Slovenska vojska na misiji UNTSO (United Nations Truce Supervision Organization) na Bližnjem vzhodu sodeluje od avgusta 1998, trenutno sta na misiji dva pripadnika.

Operacije zveze Nato

Slovenska vojska je sodelovala v mirovnih silah Sfor (Stabilization Force) v okviru operacije Joint Forge od novembra 1997 do konca operacije decembra 2004.

Po koncu Natove operacije v Bosni in Hercegovini (Sfor) je bilo decembra 2004 oblikovano Natovo poveljstvo v Sarajevu. V sestavi poveljstva delujeta dva pripadnika Slovenske vojske.

V mirovnih silah Kfor (Kosovo Force) Slovenska vojska sodeluje od leta 2000. Oktobra 2003 je na Kosovo za šest mesecev poslala dodatne častnike in podčastnike, ki so se vključili v skupni kontingent italijanske, madžarske in slovenske vojske. Delovali so v okviru večnacionalne brigade Jugozahod. Misijo so končali maja 2004. Slovenska vojska je oktobra 2004 povečala število svojih pripadnikov v silah Kfor, na misijo je poslala vod vojaške policije in tri pripadnike v poveljstvo. Trenutno na Kosovu opravlja naloge 32 pripadnikov Slovenske vojske.

Konec februarja 2004 je v Afganistan odšla predhodnica, marca pa še glavnina skupine pripadnikov Slovenske vojske, ki deluje v okviru mirovnih sil Isaf. Izvidniški oddelek deluje v sestavi kanadske izvidniške čete, dva pripadnika Slovenske vojske pa v poveljstvu. Administrativno in logistično podporo pripadnikom Slovenske vojske zagotavlja nacionalni podporni element. Ko je po šestih mesecih delo končal prvi kontingent, je na misijo odšla druga skupina v podobni sestavi. Kontingent se je nato povečal še za sedem vojakov gasilcev, ki naloge opravljajo na mednarodnem letališču v Kabulu.

Operacije EU

Decembra 2004 je operacijo Joint Forge (Sfor) od Nata prevzela EU in jo poimenovala Althea (Eufor). Slovenska vojska je v mednarodnih silah Eufor začela sodelovati z istimi enotami, ki so prej delovale v Sforju, le da je motorizirano četo iz Doboja premestila v Tuzlo. Številčno smo močnejše zastopani v poveljstvu Eufor in poveljstvu mednarodnih sil (MNTF) sever, v okviru katerega deluje motorizirana četa. V sile Eufor je bilo tako konec leta 2004 vključenih 182 pripadnikov Slovenske vojske.

Tabela 2: Pregled sodelovanja pripadnikov Slovenske vojske v mirovnih operacijah leta 2003 in 2004 (število udeležencev na koncu leta)

Naziv operacije – misije	Mednarodne sile	Območje operacije	Pod okriljem	2003	2004
UNTSO		Bližnji vzhod	OZN	3	2
Joint Forge ¹	Sfor	BiH	Nato	177	-
Joint Enterprise	Kfor	Kosovo	Nato	13	32
	Natovo poveljstvo v Sarajevu ²	Kosovo	Nato	-	2
	Isaf	Afganistan	Nato	-	27
	poveljstvo CENTCOM	ZDA ³	ZDA	2	2
Althea ²	Eufor	BiH	EU	-	182
Concordia	EUF	Makedonija	EU	1	-
	urad OHR	BiH	OZN	1	-
Skupaj udeležencev v operacijah				197	247

Opombe:

¹ Konec operacije 2. decembra 2004.

² Začetek operacije 2. decembra 2004.

³ Poveljstvo je na ozemlju ZDA, odgovorno pa je za operacije, ki potekajo v Afganistanu in Iraku.

2. 5 Civilna obramba in krizno upravljanje

Leta 2004 smo nadaljevali preoblikovanje civilne obrambe v celovit sistem kriznega upravljanja in civilnega kriznega načrtovanja.

Da bi organizirali učinkovit sistem kriznega upravljanja v Republiki Sloveniji, ki bi bil primerljiv z rešitvami v razvitih državah članicah Nata in EU, je bila junija 2004 ustanovljena vladna medresorska delovna skupina. Naloge delovne skupine so: opraviti pregled organiziranosti in normativne urejenosti kriznega upravljanja v posameznih podsystemih nacionalne varnosti Republike Slovenije in dobljene rezultate primerjati s stanjem v nacionalnih sistemih nekaterih držav zveze Nato in EU, proučiti organizacijo, postopke in smeri razvoja kriznega upravljanja v Natu in EU ter predlagati izhodišča za oblikovanje celovitega sistema kriznega upravljanja v Republiki Sloveniji. V letu 2004 sta bili opravljeni analiza stanja sistema kriznega upravljanja v Sloveniji in primerjalna analiza nacionalnih sistemov kriznega upravljanja v nekaterih državah EU in zveze Nato. Druge naloge so v teku in bodo kmalu zaključene.

Pomemben dosežek leta 2004 je bil dejanski začetek delovanja Nacionalnega centra za krizno upravljanje, ki povezuje procese vodenja in kriznega upravljanja na strateški ravni. Nacionalni center za krizno upravljanje zagotavlja povezave in izmenjavo informacij med Centrom za obveščanje Republike Slovenije, Poveljniškim centrom Slovenske vojske, Operativnim komunikacijskim centrom Generalne policijske uprave, državnimi organi ter med tistimi nevladnimi organizacijami v državi, ki so vključene v proces kriznega upravljanja. Skladno z zahtevami članstva Republike Slovenije v Natu in EU zagotavlja center povezave tudi s tema dvema organizacijama.

Da bi preverili pripravljenost nacionalnovarnostnega in obrambnega sistema za obvladovanje kriz, je Republika Slovenija sodelovala na Natovi vaji kriznega upravljanja CMX 04 in na vaji kriznega upravljanja CME 04 v okviru EU. Na vaji CMX 04 smo pridobili pomembne izkušnje v zvezi z delovanjem NCKU in posameznih delov nacionalnovarnostnega sistema. Na obeh vajah smo preizkušali krizno odzivanje in preverjali, kako so nosilci nacionalnovarnostnega sistema pripravljene za sodelovanje v mednarodnih mirovniških operacijah in za delovanje v primeru asimetričnih groženj. Na podlagi rešitev in izkušenj z obeh vaj so nekateri državni organi že začeli oblikovati ustrezna koordinacijska telesa kriznega upravljanja in izpopolnjevati obrambne načrte z ukrepi za obvladovanje kriz.

Na področju civilno-vojaškega sodelovanja oziroma področju podpore civilne obrambe Slovenski vojski in vojskam zavezništva smo končali nekaj pomembnih nalog. Zagotovili smo materialno in zdravstveno oskrbo Slovenske vojske in enot za upravne zveze med mobilizacijo. Dopolnjeni so bili izhodišča in projektna dokumentacija za oblikovanje informacijskega sistema za to oskrbo. Na podlagi načrta podpore Republike Slovenije kot države gostiteljice, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela oktobra 2003, so bili na ministrstvih, v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, katerih dejavnost je po odločitvi vlade posebnega pomena za obrambo, pripravljene in v

obrambne načrte vključeni dokumenti za operativno zagotavljanje podpore države gostiteljice. Za pomoč pri strateškem načrtovanju v zvezi Nato smo pripravili katalog zmogljivosti Republike Slovenije za zagotavljanje podpore države gostiteljice, ki ga bomo članicam Nata poslali v prvem trimesečju leta 2005, to je devet mesecev pred načrtovanim rokom. Začeli smo pripravljati tudi nacionalni katalog zmogljivosti, ki se bo uporabljal kot operativno-taktični pripomoček ob aktiviranju mehanizmov izvajanja podpore države gostiteljice, tako da bo obrambni cilj v celoti dosežen v roku. V sprejemu je koncept o vključevanju civilnih zmogljivosti v operacije v podporo miru, ki bo predstavljal podlago za zagotavljanje civilnih funkcionalnih strokovnjakov, ki se bodo vključevali v funkcionalne skupine CIMIC na območju operacij.

Ministrstvo za obrambo je sodelovalo pri uresničevanju srednjeročnega programa za oblikovanje blagovnih rezerv v obdobju od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2008. Leta 2004 je bila v okviru uresničevanja programa nabavljena večina opreme za stacionar za potrebe zaščite in reševanja, v katerega lahko namestimo 180 poškodovancev (dopolnitev zdravstvene enote ROLE 2 za potrebe ukrepanja ob naravnih in drugih nesrečah). V celoti bo opremljen do konca februarja 2005.

Psihološka obramba

Pripravljen je bil predlog načrta psihološke obrambe in oblikovana medresorska koordinacijska skupina.

Urejanje prostora

Prostorske sestavine občinskih načrtov smo usklajevali z obveznimi obrambnimi izhodišči in zagotavljali upoštevanje obrambnih interesov pri pripravi državnih, regijskih in občinskih prostorskih aktov. Zaradi tega smo začeli projekt Vzpostavitev sistema strokovnih podlag obrambnih območij v perspektivni uporabi Ministrstva za obrambo, s katerim želimo izboljšati informacijski sistem prostorskega načrtovanja obrambe.

Kartografija

Nadaljevali smo pripravo kartografskega sistema za potrebe obrambe. Sistem je interoperabilen s standardi Nata in usklajen z Natovimi geoprostorskimi smernicami (Natovo geografsko politiko). Leta 2004 smo načrt za izdelavo kart v celoti uresničili.

Karte:

- vojaška topografska karta 1:25000 (VTK 25) – manjka še 75 odstotkov, da bo končana;
- vojaška topografska karta 1:50000 (VTK 50) – manjka še 20 odstotkov, da bo končana;
- ortofotokarta osrednjega vadišča Slovenske vojske Postojna (OSVAD Postojna – Poček) 1:10000 – karta je končana.

2.6 Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

2.6.1 Normativni akti

Zaradi obsežne obravnave sprememb zakonodaje, ki poteka v strukturah, ki delujejo v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, še posebej v gasilskih, je Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje leta 2004 nadaljevala usmerjeno pripravo predlogov zakonov o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, Zakona o gasilstvu in Zakona o varstvu pred požarom. Leta 2004 so bili sprejeti naslednji predpisi: Pravilnik o grafičnih znakih za študije požarne varnosti in požarnih redov, Pravilnik o namestitvi gasilnih aparatov in sprememba Pravilnika o reševalcih iz vode.

2.6.2 Izboljšave na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Nadaljevali smo pilotski projekt helikopterskega reševanja na cestah, ki ga bomo podaljšali do marca 2005, in poskusno organiziranje dispečerske službe za nujno medicinsko pomoč v dodatnih regijskih centrih za obveščanje. Vzpostavili smo evidenco o požarih in eksplozijah, njihovih vzrokih in posledicah ter o intervencijah. Nadaljevali smo tudi opremljanje službe za reševanje na morju. Opremili smo plovila za reševanje ob ekoloških nesrečah na morju in nabavili sredstva za preprečevanje širjenja oljnega madeža na vodni površini. Opremljanje bomo končali leta 2005.

Oblikovali smo ocenjevalno komisijo, ki je za vlado pripravila poročilo o oceni škode, ki jo je povzročil potres v Posočju, in poročilo o oceni škode po posameznih občinah, ki jih je prizadelo neurje s točo. Na državni ravni smo pripravili vajo Potres 2004, ki je potekala na območju Ljubljane. Na regijski ravni pa smo skupaj z Republiko Hrvaško organizirali vajo Nevarna snov – Ormož 2004. Na vaji smo predpostavili, da je zaradi prometne nesreče prišlo do večjega razlitja nevarne snovi in do onesnaženja Drave. Slovenski strokovnjaki in enote za zaščito in reševanje so sodelovali v sistemu Organizacije združenih narodov za odzivanje na nesreče in v Natu. Uresničili smo programe izobraževanja in usposabljanja za varstvo pred nesrečami v okviru Pakta stabilnosti za Jugovzhodno Evropo ter programe izobraževanja in usposabljanja za sodelovanje v drugih regionalnih pobudah.

Razvojno-raziskovalno delo je leta 2004 zajemalo dokončanje nalog, ki so potekale na podlagi razpisov iz prejšnjih let, in pripravo predlogov za nove. V okviru CRP Konkurenčnost Slovenije 2001–2006 so se izvajale naloge v zvezi z zemeljskimi in snežnimi plazovi ter vplivi, ki jih imajo klimatske spremembe na naravne nesreče. V okviru CRP Znanje za varnost in mir 2004–2010 pa potekajo naloge na področju RKB-zaščite, bioterorizma, izdelave interaktivnih državnih načrtov zaščite in reševanja v elektronski obliki in raziskava elektromagnetnega sevanja radijskih in telekomunikacijskih sistemov. Na področju varstva pred požari pa smo preverjali GIS-model požarne ogroženosti naravnega okolja, preskušali lastnosti gradbenih materialov, preverjali metode varnega projektiranja objektov, analizirali ukrepe in nadzor nad požarnim varstvom, preverjali učinkovitost intervencij v tunelih in stanje oskrbe z vodo

za gašenje, požarnovarnostno in stroškovno analizirali ukrepe požarnega varstva v stavbah ter uresničili program izobraževanja in usposabljanja za vodje gasilskih formacij. Lani smo začeli tehnološki razvoj opreme za izboljšanje požarne varnosti na Krasu, poudarek je na razvoju vozil in opreme za gašenje požarov v naravi.

V letih od 2000 do 2004 smo usmerjali razvojno-raziskovalno delo na šestintridesetih razvojno-raziskovalnih projektih, ki so bili financirani iz sredstev v okviru CRP Konkurenčnost Slovenije 2001–2006 in Znanje za varnost in mir 2004–010, iz požarnega sklada in proračunskih sredstev URSZR. Končanih je bilo štiriindvajset projektov, večina (83,3 odstotka) ugotovitev in rezultatov, ki smo jih pridobili v projektih, je že vključena v predpise, delovne procese in na spletnih straneh URSZR posredovana uporabnikom v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter drugim. Dvanajst projektov, ki se financirajo v okviru CRP, se je šele začelo.

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je leta 2004 končala posodobitev celotnega sistema javnega alarmiranja. Radijske vstopne točke odslej lahko povezujejo sirene v enoten državni sistem tudi prek interneta in sistema osebnega klica. Tako smo omogočili večjo izbiro ponudnikov, ki opravljajo prenos podatkov za potrebe sistemov javnega alarmiranja, in zmanjšali stroške.

Posodobljeno je bilo omrežno ogrodje skupnega računalniškega omrežja, ki ga sestavljajo lokalna računalniška omrežja regijskih centrov za obveščanje in Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, sistem fiksnih telekomunikacijskih zvez in glavnega omrežnega ogrodja prek navideznega lastnega omrežja na internetu. Skupno računalniško omrežje Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje je temelj razvijajočega se enotnega informacijsko-telekomunikacijskega sistema, ki temelji na IP-protokolu. Medtem ko čakamo, da bo vzpostavljen enoten državni profesionalni sistem radijskih zvez TETRA, s sistemom ZARE PLUS usklajujemo radijske komunikacije na celotnem področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Na področju operativnega načrtovanja sta bila izdelana dva državna načrta, ki sta v postopku vladnega sprejemanja. To sta državni načrt zaščite in reševanja ob uporabi klasičnih orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene ter državni načrt zaščite in reševanja ob velikih požarih v naravi. Skladno z novimi predpisi so bili posodobljeni načrti zaščite in reševanja ob poplavih, nesreči na morju ter ob nesreči v letalskem in železniškem prometu. Vse načrte je vlada že sprejela. Nadaljevali smo uvajanje direktive Seveso II.

Pri izobraževanju in usposabljanju je bilo težišče na usposabljanju poveljnikov in članov štabov civilne zaščite, posameznih enot in služb civilne zaščite ter poklicnih in prostovoljnih gasilcev. V različnih programih se je usposabljalo 245 pripadnikov civilne zaščite, 298 udeležencev, ki delajo na področju zaščite in reševanja, 30 iz drugih držav, 5324 prostovoljnih in poklicnih gasilcev, 267 kinologov, 89 potapljačev različnih specialnosti, 95 predavateljev in druge ciljne skupine, skupaj 13.021 udeležencev. Že drugo leto zapored je potekal program izobraževanja in usposabljanja za varstvo pred

nesrečami v okviru Pakta stabilnosti za Jugovzhodno Evropo. Opravljeni so bili strokovni izpiti za servisiranje gasilnikov in strokovni izpiti za varstvo pred požarom.

Na področju osebne in vzajemne zaščite smo z uporabo sodobnih metod in načinov obveščali, izobraževali in usposabljali prebivalce, predvsem predšolsko in šolsko mladino. Izdali smo 17. številko revije Ujma. V okviru leta protipotresne varnosti smo v nekaterih otroških in mladinskih revijah objavili tematske prispevke, razpisali državni literarni in likovni natečaj za otroke z naslovom Potres (tema se nanaša na naravne in druge nesreče), izdali didaktično igrico in knjižico za otroke, večkrat predvajali prenovljeni TV-spot o potresu, se dogovorili za lutkovno predstavo, razdelili promocijsko gradivo in sodelovali z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije. S temi dejavnostmi smo pripomogli k temu, da so se državljani, zlasti šolska in predšolska mladina, začeli jasneje zavedati nevarnosti, ki jo pomenijo naravne in druge nesreče, ter se nekaj naučili tudi o ustreznem ravnanju ob nesrečah.

V okviru programa izpopolnjevanja pripravljenosti enote za hitre intervencije smo leta 2004 zagotovili več kot 93 odstotkov predpisane popolnjenosti s tehničnimi sredstvi. Usposabljali smo oddelke za prehrano in dva oddelka za zveze. Oddelek za tehnično potapljanje se je usposabljal trikrat. Dvanajst pripadnikov se je udeležilo usposabljanj, ki jih organizira evropski sistem za pomoč ob naravnih nesrečah. V poletnih mesecih, ko se v gorah zgodi največ nesreč, smo skupaj z Gorsko reševalno službo pri Planinski zvezi Slovenije, Ministrstvom za zdravje, Generalno upravo Policije in Slovensko vojsko ponovno organizirali stalno dežurstvo gorskih reševalcev, helikopterskih posadk in zdravniških ekip.

Dodatno so se usposabljale ekipe za reševanje v cestnih predorih na avtocestah. Kupili smo prva tri specialna gasilska vozila. Skupaj s Slovensko vojsko smo za sodelovanje v operaciji Isaf usposobili in opremili dvanajst gasilcev, sedem smo jih poslali na mirovno misijo na letališče v Kabulu. Gasilci bodo na misiji sodelovali šest oziroma devet mesecev.

Skupaj z Direkcijo za ceste Ministrstva za promet smo kupili in prevzeli 40-metrski montažni most Mabey-Johanson Compact 200. Z Zavodom Republike Slovenije za blagovne rezerve pa smo kupili stacionar ROLE 2.

2.6.3 Mednarodno sodelovanje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Na področju dvostranskega sodelovanja je Uprava RS za zaščito in reševanje intenzivno sodelovala s sosednjimi in drugimi državami, s katerimi ima Slovenija sklenjene dvostranske sporazume o sodelovanju pri varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Naloge, ki so bile dogovorjene na podlagi omenjenih sporazumov, so bile realizirane. Usklajeno in parafirano je bilo besedilo dvostranskega sporazuma o sodelovanju z Republiko Poljsko, ponovno je bila izražena pobuda za sklenitev dvostranskega sporazuma z Republiko Italijo, začele so se aktivnosti za oblikovanje besedila protokola o čezmejnem sodelovanju in pomoči s Furlanijo Julijsko krajino. Potekalo je tudi veliko

dvostranskih aktivnosti s Švedsko, predvsem pri izobraževanju in usposabljanju, ter z drugimi državami Srednje in Jugovzhodne Evrope.

V pogojih polnopravnega članstva v EU in zaradi nujnosti krepitve civilne zaščite v EU po terorističnem napadu v Madridu je bilo delo v okviru Mehanizma Skupnosti za civilno zaščito zelo intenzivno. Slovenija se je na vseh ravneh aktivno vključila v ta proces in zagotovila prispevek k silam, ki bi jih v okviru Mehanizma Skupnosti uporabili za ukrepanje ob tovrstnih dogodkih. Hkrati so potekale tudi aktivnosti za izboljšanje pripravljenosti na naravne in druge nesreče. Izvajala so se usposabljanja pripadnikov enot, ki so vključene v podatkovno bazo Mehanizma Skupnosti, na katerih je Slovenija usposobila velik delež pripadnikov sil, namenjenih za skupno ukrepanje, aprila pa se je v južni Franciji z večjo enoto udeležila praktične vaje na temo gozdnih požarov.

Na področju večstranskega sodelovanja smo sodelovali v aktivnostih zveze Nato, predvsem na področju civilnega kriznega načrtovanja in kriznega upravljanja ter v Natovih vajah Intex 2004 in CMX 04.

Dejavni smo bili tudi v aktivnostih, ki potekajo v okviru Urada Združenih narodov za usklajevanje humanitarnih dejavnosti (UN-OCHA), saj smo organizirali in izvedli tečaj Združenih narodov o civilno-vojaškem sodelovanju ob reševalnih in humanitarnih akcijah.

V okviru projekta izobraževanja in usposabljanja za varstvo pred nesrečami v Jugovzhodni Evropi – Pobude za pripravljenost in preventivo Pakta stabilnosti smo izvedli več mednarodnih tečajev in seminarjev. Sodelovali smo tudi v procesu SEDM na področju civilno-vojaškega kriznega načrtovanja (CMEP) in v pripravah ter izvedbi vaje SEESIM 2004. Dejavnosti so potekale tudi v aktivnostih Jadransko-Jonske pobude in v regionalni pobudi Euroregio – West Nyugat Pannonia.

2.7 Inšpekcije na obrambnem področju

Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo je opravil inšpekcijski nadzor nad uresničevanjem predpisov in nalog z obrambnega področja ter notranji nadzor na področju varovanja nacionalnih tajnih podatkov. Naša prizadevanja so bila usmerjena k pridobivanju kriterijev za izvajanje inšpekcijskega nadzora skladno z Natovimi standardi.

Pri opravljanju inšpekcij vojaške obrambe je bilo težišče na ugotavljanju stopnje ukazane ravni pripravljenosti, spremljanju preoblikovanja Slovenske vojske, popolnjenju enot s poklicnimi vojaki in pogodbeno rezervo, usposabljanju pogodbene rezerve in poklicnih vojakov, še posebej v tistih enotah, ki so namenjene sodelovanju v mednarodnih operacijah, ter na področju profesionalizacije in logistične zagotovitve enot Slovenske vojske ter enot, ki so namenjene sodelovanju v zavezništvu.

Na področju civilne obrambe ter upravnih in strokovnih zadev obrambe je bilo težišče inšpekcij na preverjanju stanja obrambnih priprav v več upravnih enotah in občinah ter pri upravah oziroma izpostavah za obrambo. V upravah za obrambo in njihovih izpostavah so bile opravljene tudi inšpekcije na področjih vodenja kadrovskega postopkov,

prostovoljnega služenja vojaškega roka, pogodbenega opravljanja vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske ter priprav za ponovno uvedbo vojaške dolžnosti.

Inšpekcije so bile opravljene tudi za področja prometa z vojaško oborožitvijo in opremo, GIS-podpore, kartografije, urejanja prostora za potrebe obrambe, komunikacijskega in informacijskega sistema ter finančnega poslovanja.

Med inšpekcijami upravnih in strokovnih zadev obrambe je bilo opravljeno več inšpekcij s področja finančnega poslovanja, s katerimi je bilo preverjeno zagotavljanje zakonitosti, učinkovitosti in gospodarnosti izvrševanja finančnih načrtov. Inšpekcije so obsegale javna naročila s težiščem na uresničevanju sklenjenih pogodb za dobavo različnega blaga in storitev, oddaji naročil za nakupe vojaške opreme in oborožitve, izvrševanju proračuna, izplačevanju nadomestil in dodatkov za zaposlene ter na obračunavanju izplačil stroškov in nadomestil pogodbenim pripadnikom rezervne sestave. Ena inšpekcija je obsegala pregled stanja projekta TRP. Prvič je bila opravljena tudi inšpekcija prometa z vojaškim orožjem in opremo, ki je obsegala pregled vodenja predhodnih postopkov za izdajo dovoljenj za promet, soglasij za proizvodnjo in dovoljenj za posamezen posel z vojaškim orožjem in opremo.

Leta 2004 je bilo opravljenih tudi 23 notranjih tematskih nadzorov nad izvajanjem Zakona o tajnih podatkih in predpisov, sprejetih na njegovi podlagi. Ugotovljeno je bilo, da se je število dokumentov, ki so označeni s stopnjo tajnosti, zmanjšalo.

Rezultate dela inšpektorata že nekaj let spremljamo tako, da primerjamo število opravljenih inšpekcijskih nadzorov, število porabljenih inšpekcijskih dni ter odrejene in uresničene inšpekcijske ukrepe pri posameznih subjektih. Tokratna primerjava zajema štiriletne rezultate.

Tabela 3: Gibanje rezultatov inšpekcij na obrambnem področju za obdobje 2001–2004

Področje	Vojaška obramba				Civilna obramba				Skupaj			
Leto	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004
Število opravljenih inšpekcij	115	157	119	53	54	73	41	60	169	230	160	113
Število inšpekcijskih dni	-	398	317	350	-	138	104	173	-	536	421	523
Število danih nalog	397	719	370	296	433	305	159	326	830	1024	529	622
Povprečno število nalog na inšpekcijo	3,45	4,6	3,1	5,6	8,0	4,17	3,88	5,4	4,9	4,45	3,3	5,5

V primerjavi z letom 2003 se je število inšpekcij na področju vojaške obrambe sicer zmanjšalo, zato pa so bile inšpekcije opravljene celovito, na njih je sodelovalo več inšpektorjev. Ne smemo prezreti tudi podatka, da se število inšpekcijskih dni in število odrejenih ukrepov ni zmanjšalo.

Inšpektorat se je ukvarjal z ugotavljanjem sistemskih pomanjkljivosti in obsegom uresničevanja nalog pri posameznih subjektih, kar naj bi prispevalo k doseganju strateških ciljev Ministrstva za obrambo. Inšpektorji so ugotavljali skladnost dela z zakonskimi in podzakonskimi predpisi, ki urejajo posamezno delovno ali organizacijsko področje, in celovito preverjali stanje v inšpiciranih subjektih.

2.8 Inšpekcije na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Leta 2004 je bilo opravljenih 3650 inšpekcijskih pregledov, največ v gospodarskih družbah, zavodih ali drugih organizacijah, najmanj pa na ministrstvih ali v drugih državnih organih. Inšpektorji so izdali 1434 ureditvenih odločb, 31 več kot lani.

V 184 občinah so bili pregledani načrti zaščite in reševanja ob potresu. Pregledanih je bilo tudi 57 gospodarskih družb, ki morajo pripraviti načrte zaščite in reševanja in so zavezanci Seveso II. S sistematičnim opravljanjem nadzora nad uresničevanjem predpisov smo začeli takoj po njihovem sprejetju, tako smo pospešili njihovo izpolnjevanje. Nadzorovani subjekti ob pregledih še niso pripravili vseh načrtov ali jih uskladili z novo zakonodajo.

Na področju varstva pred utopitvami smo leta 2004 izdali 15 mnenj k obratovalnim dovoljenjem za naravna kopališča, opravili pa smo tudi 119 inšpekcijskih pregledov na vseh kopališčih. V drugi polovici leta 2003 so bili za kopališča sprejeti novi predpisi. Ob nadzoru je bilo ugotovljeno, da je večina kopališč svoje delovanje že uskladila z njimi.

Na področju upravnih zadev so inšpektorji opravili 15.848 upravnih nalog, največ je bilo izdanih soglasij k projektom za pridobitev gradbenega dovoljenja, najmanj pa usmeritev za prostorske akte. Sodelovali so tudi pri 3151 tehničnih pregledih.

Leta 2004 se je IRSVNDN pripravil in usposobil za delo prekrškovnega organa. Na podlagi Zakona o prekrških iz leta 2003 IRSVNDN ni več samo klasični inšpekcijski organ, ki opravlja nadzorstvo nad izvajanjem zakonov in uredb, ampak je s 1. 1. 2005 postal tudi prekrškovni organ. Do konca leta 2004 se je za pooblaščen osebe prekrškovnega organa usposobilo 47 inšpektorjev.

2.9 Notranjerevizijska dejavnost

Cilj notranjega nadzora javnih financ je zagotoviti smotno finančno poslovanje, učinkovito notranjo kontrolo in njuno usklajeno delovanje v ministrtvu.

Za postavitev, delovanje, nadzor in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja, notranjih kontrol ter za pravilnost in popolnost podatkov je odgovorno vodstvo ministrstva. Naloga Nontranjerevizijske službe pa je preverjanje obstoja in delovanja notranjih kontrol.

Opravili smo tri redne in eno izredno revizijo. Posebno pozornost smo namenili preverjanju obstoja notranjih kontrol ter preizkušanju njihovega delovanja pri dodeljevanju transferov v Upravi republike Slovenije za zaščito in reševanje, pri naročilih malih vrednosti v Slovenski vojski in deloma pri upravljanju državnega premoženja (stanovanja). S postopki preiskovanja smo se želeli prepričati, ali kontrole delujejo kot je bilo načrtovano (ali preprečujejo in odkrivajo napake) in ali delujejo učinkovito (kako so uporabljene, doslednost uporabe, kdo jih uporablja).

Sistem notranjih kontrol na nekaterih pregledanih področjih dela ministrstva še ni primerno vzpostavljen. Ugotovili smo, da so kontrole po posameznih segmentih poslovanja sicer vzpostavljene, vendar na nekaterih področjih še neustrezno, in da v posameznih primerih niso delovale.

Zaradi tega smo pripravili svetovanje na temo notranjih kontrol za vse vodje in jim priporočili, naj pripravijo podrobne opise poslovnih procesov, opredelijo tveganja in določijo ustrezne načine obvladovanja tveganj, pripravijo matriko tveganj ter za ugotovljena tveganja izoblikujejo kontrolne mehanizme oziroma dejavnosti, s katerimi vodstvo zmanjšuje in obvladuje tveganja.

Začeli smo pripravljati register tveganj (transferi na področju zaščite in reševanja), ki bo vseboval seznam tveganj in notranje kontrole, s katerimi ta tveganja obvladujemo.

2.10 Obveščevalno-varnostna dejavnost

Leta 2004 so bili uvedeni številni organizacijski ukrepi za prevzem nalog in odgovornosti v obveščevalnih in varnostnih strukturah Nata in EU ter za podporo obrambnim reformam na obveščevalno-varnostnem področju. Izboljšali smo organiziranost in usklajenost obveščevalne dejavnosti v Obveščevalno varnostni službi in Slovenski vojski. V OVS je začel delovati Situacijski center (SITCEN), v okviru operacije Sfor (Eufor) v Bosni in Hercegovini pa od julija deluje Nacionalna obveščevalna celica (NOC).

Vzpostavljena je bila varna informacijska povezava za izmenjavo obveščevalnih podatkov z zvezo Nato. Večji del pripadnikov OVS, ki so upravičeni do uporabe varne informacijske povezave, je opravil predpisano usposabljanje, ki je pogoj za pridobitev dovoljenj za njeno uporabo. OVS je pripravil tudi usposabljanje za ravnanje s tajnimi podatki za večino zaposlenih v upravnem delu ministrstva in za nekatere pripadnike Slovenske vojske.

Novembra 2004 smo akreditirali Podregister Nata v OVS. Med akreditacijo so bili izpolnjeni minimalni pogoji, ki so omogočili akreditacijo prostorov za stopnjo tajnosti TAJNO/SECRET. V prihodnje bo treba izpolniti tudi druge pravno-formalne pogoje in

najvišje varnostne zahteve, tako glede tehničnega in fizičnega varovanja kot notranjega nadzora.

2.11 Poslovanje z dokumentarnim gradivom zveze Nato in EU

Lani je bila ena od prednostnih nalog Direktorata za obrambno politiko zagotovitev kadrovskih in materialnih pogojev za delovanje Centralnega registra zveze Nato na Ministrstvu za obrambo. Zgradili smo poslopje centralnega registra in ga opremili. Zaposlili in usposobili smo nove kadre in zanje pridobili dovoljenja za dostop do tajnih podatkov.

Vzpostavljen je bil tudi informacijski sistem za prenos Natovih tajnih podatkov, ki nam omogoča izmenjavo dokumentov in drugih podatkov v elektronski obliki z drugimi Natovimi podregistri in Natovim Centralnim registrom v Bruslju.

Leta 2004 je bil pomemben napredek dosežen pri organiziranju in zagotavljanju možnosti za obdelavo in hrambo tajnih podatkov, ki se obdelujejo in hranijo v varnostnem območju I. stopnje, in sicer za uporabnike na Ministrstvu za obrambo, ki nimajo ustreznih prostorov in opreme.

2.12 Področje raziskav in razvoja

Leta 2004 je Ministrstvo za obrambo povečalo finančna sredstva za aplikativne znanstvenoraziskovalne projekte in tehnološki razvoj. Zato smo morali uvesti sistem zbiranja razvojnih potreb Ministrstva za obrambo, oblikovati prednostne sezname, opraviti javne razpise in skleniti pogodbe z izvajalci. Začeli smo sodelovati z znanstvenoraziskovalnimi institucijami in slovensko industrijo. Hkrati pa je potekal tudi tržni nabor znanstvenih možnosti, kar je omogočilo oblikovanje ustreznega razpisa za znanstvenoraziskovalne projekte. Z organizacijskimi rešitvami smo omogočili vodenje postopkov, nadzor in razvoj.

Lahko smo začeli naročati znanstvene raziskave in načrtovati tehnološki razvoj zaupne in javne narave. Pri ugotavljanju raziskovalno-razvojnih potreb in določanju prednostnih nalog smo upoštevali predvsem izpolnjevanje načrtovanih ciljev posamezne organizacijske enote ter njeno sodelovanje pri doseganju ciljev Ministrstva za obrambo.

V okviru Ciljnega raziskovalnega programa Znanje za varnost in mir 2004–2010 je bilo podpisanih 57 pogodb za aplikativne znanstvene raziskave in pet pogodb za tehnološki razvoj, in sicer v vrednosti 2.758 milijonov tolarjev. Od teh sredstev je bilo leta 2004 za raziskave in razvoj v gospodarstvu porabljenih 487 milijonov tolarjev ali 39 odstotkov, v negospodarstvu pa 763 milijonov tolarjev ali 61 odstotkov. To pomeni, da je bilo leta 2004 za raziskave in razvoj porabljeno vsaj stokrat več sredstev kot leta poprej.

Razpis Ciljnega raziskovalnega programa je obsegal naslednje raziskave:

- slovenska vojska 21. stoletja,

- razvoj komunikacijskega in informacijskega sistema za Slovensko vojsko in celoten obrambni sistem,
- obramba proti terorizmu, zaščita ljudi in okolja,
- razvoj in upravljanje obrambnega sistema.

Začelo se je postopno vključevanje v Natove organe in odbore raziskovalne in tehnološke organizacije RTO (Research and Technology Organisation). Zavezali smo se tudi, da bomo v okviru Nata sodelovali pri enem skupnem razvojnem projektu.

3 UPRAVLJANJE VIROV NA MINISTRSTVU ZA OBRAMBO REPUBLIKE SLOVENIJE

3.1 Upravljanje človeških virov

Leta 2004 smo v ministrstvu več pozornosti kot prejšnja leta namenili upravljanju človeških virov, ki je temeljilo na aktivni kadrovski politiki in je predstavljalo enega izmed ključnih delovnih področij za doseganje strateških ciljev na obrambnem področju. Pri tem smo upoštevali načela nove uslužbenske zakonodaje, ki je bila uvedena z Zakonom o javnih uslužbencih in drugimi izvedbenimi predpisi kot tudi s predpisi na obrambnem področju.

S spremembami in dopolnitvami Zakona o obrambi so bile dopolnjene določbe, ki se nanašajo na poklicno delo na obrambnem področju, in sicer določbe o imenovanju in razreševanju poveljnikov ter drugih pripadnikov vojske na formacijski dolžnosti, vključno z inšpektorji za obrambo, določbe o poviševanju vojaških oseb v čine oziroma razrede ter ocenjevanju njihove usposobljenosti in uspešnosti v sistemu službenega ocenjevanja, jasneje pa je bilo urejeno tudi opravljanje vojaške službe na delovnih mestih zunaj vojske. Zaradi preprečevanja nadaljnjih kadrovskih neskladij v vojski je zakon določil, da vojaškim osebam preneha delovno razmerje na obrambnem področju do konca koledarskega leta, v katerem dopolnijo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, in to ne glede na čas, za katerega so sklenili pogodbo o zaposlitvi (Ustavno sodišče je do končne odločitve o ustavnosti zadržalo izvrševanje te določbe). Določeni so bili tudi postopki za urejanje statusa tistih pripadnikov stalne sestave vojske, ki jim je bila zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni priznana invalidnost. Posebej so bile urejene tudi pravice in obveznosti delavcev na obrambnem področju, ki za opravljanje dolžnosti, na katere so razporejeni, nimajo ustrezne izobrazbe. Kot eno izmed sredstev za odpravo kadrovskih neskladij v vojski je zakon določil tudi možnost odpovedi činu.

V sklopu prehoda na poklicno vojsko in pogodbeno rezervno sestavo se je nadaljevalo pridobivanje zadostnega in kakovostnega kadra. Vzpostavljen je bil interni trg delovne sile, povezan tudi s trgom delovne sile znotraj državne uprave, kar je omogočalo popolnjevanje delovnih mest predvsem s prerazporeditvami.

V sistem upravljanja človeških virov so bili uvedeni nekateri novi elementi upravljanja, kot so letne ocene uradnikov in letni pogovori, uveljavljena pa je bila tudi sistemizacija ministrstva z opredelitvijo delovnih mest po načelih nove uslužbenske zakonodaje.

3.1.1 Kadrovski načrt ministrstva in organov v sestavi

Na podlagi skupnega kadrovskega načrta, ki ga je določila Vlada Republike Slovenije, je bil sprejet enotni kadrovski načrt Ministrstva za obrambo za leto 2004, ki določa restriktivno kadrovsko politiko zaposlovanja v upravnem delu ministrstva in popolnitev enot Slovenske vojske s 600 novimi pripadniki. S skupnim kadrovskim načrtom Vlade Republike Slovenije je bilo določeno, da ima Ministrstvo za obrambo 31. 12. 2004 v

upravnem delu (notranje organizacijske enote ministrstva, URSZR, IRSVNDN in IRSO) lahko zaposlenih 1626 javnih uslužbencev, v Slovenski vojski pa 6946 uslužbencev.

V notranjih organizacijskih enotah in organih v sestavi ministrstva je bilo 31. 12. 2004 8522 zaposlenih. Število zaposlenih se je v primerjavi z letom prej povečalo za 572 oziroma za 7,2 odstotka, in sicer zaradi intenzivnega zaposlovanja v Slovenski vojski. Leta 2004 se je tako število pripadnikov stalne sestave povečalo za 565 oziroma za 8,8 odstotka. Število zaposlenih v notranjih organizacijskih enotah ministrstva in IRSO se je zmanjšalo za 7 oziroma za 0,6 odstotka. Število zaposlenih v URSZR pa se je povečalo za 14 oziroma za 4,3 odstotka, od tega je bilo 12 premeščenih iz drugih državnih organov skupaj z delovnimi mesti in pripadajočimi sredstvi za plače.

Tabela 4: Primerjava kadrovskih gibanj na Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije v letih 2001–2004

	31. 12. 2001	31. 12. 2002	31. 12. 2003	31. 12. 2004
1. NOE MO RS	1428	1425	1163	1158
2. IRSO	Vključen v OE MO RS		20	18
3. URSZR	87	84	324	338
4. IRSVNDN	63	61	67	67
Upravni del (1–4)	1578	1570	1574	1581
5. SV	5043	5585	6376	6941
SKUPAJ	6621	7155	7950	8522

Iz tabele je razvidno, da je bilo zaposlovanje v Slovenski vojski leta 2003 in 2004 v primerjavi z letoma 2001 in 2002 intenzivnejše. Število zaposlenih se je od 31. 12. 2002 povečalo za 1356 oseb, skladno z načrtovanim potekom profesionalizacije pa je imelo prednost zaposlovanje vojakov. Leta 2005 je zaradi profesionalizacije predvideno, da se bo v Slovenski vojski zaposlilo še 400 oseb.

3.1.2 Struktura zaposlenih na ministrstvu

1. 1. 2004 se je skladno z novo uslužbenko zakonodajo uveljavilo načelo delitve javnih uslužbencev na uradnike in strokovno-tehnične delavce. Uradniki so tudi javni uslužbenci, ki opravljajo vojaške dolžnosti v Slovenski vojski in upravnem delu Ministrstva za obrambo.

Upravni del ministrstva

Tabela 5: Pregled sistemiziranih uradniških, položajnih in strokovno-tehničnih delovnih mest v upravnem delu ministrstva

	NOE MO RS	IRSO	URSZR	IRSVNDN	Skupaj	%
URDM	537	3	93	41	674	41,07
URDM na položaju	142	3	22	12	179	10,91
URDM, na katerih se opravlja vojaška služba	40	12	0	0	52	3,17
Skupaj URDM	719	18	115	53	905	55,15
STDM	490	2	229	15	736	44,85
Skupaj upravni del	1209	20	344	68	1641	100,00

Iz tabele je razvidno, da je v upravnem delu Ministrstva za obrambo sistemiziranih 55,15 odstotka uradniških delovnih mest, od katerih je 19,78 odstotka položajnih, in 44,85 odstotka strokovno-tehničnih delovnih mest. Med javnimi uslužbenci v upravnem delu ministrstva je tudi 52 oziroma 3,17 odstotka oseb, ki opravljajo vojaško službo.

Glede na stopnjo strokovne izobrazbe je bilo 31. 12. 2004 v upravnem delu Ministrstva za obrambo zaposlenih 277 oseb z neustrezno izobrazbo, in sicer 200 v notranjih organizacijskih enotah ministrstva, 62 v URSZR ter 15 v IRSVNDN, kar je skupaj 17,5 odstotka vseh zaposlenih v upravnem delu. Med njimi je 105 zaposlenih, ki jim skladno z veljavnimi predpisi ni treba pridobiti manjkajoče izobrazbe, drugi pa morajo manjkajočo izobrazbo pridobiti do 28. 6. 2005 oziroma najpozneje do 14. 1. 2009. V primerjavi z letom 2002, ko je bilo zaposlenih 345 oseb z neustrezno izobrazbo, se je to število zmanjšalo za 68 oseb ali 4,5 odstotka.

Slovenska vojska

Zaposlovanje v Slovenski vojski je bilo leta 2003 in 2004 intenzivnejše kot prej, kar je predvsem posledica uresničevanja dolgoročnih načrtov profesionalizacije Slovenske vojske. Novi so tudi načini promocije vojaškega poklica. Leta 2004 se je zaposlilo 821 novih pripadnikov Slovenske vojske, in sicer 774 vojakov, podčastnik, 12 častnikov, 33 vojaških uslužbencev in ena civilna oseba, delovno razmerje je prenehalo 243 pripadnikom, 14 je bilo premeščenih v upravni del, ena delavka pa je bila iz upravnega dela premeščena v Slovensko vojsko.

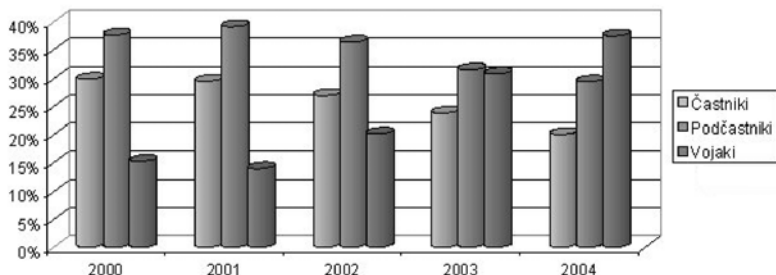
Tabela 6: Struktura Slovenske vojske v letih 2000–2004 glede na status

Status/Datum	31. 12. 2000	31. 12. 2001	31. 12. 2002	31. 12. 2003	31. 12. 2004
Častniki	1454	1486	1503	1519	1393
Podčastniki	1837	1976	2035	2009	2037
Vojaki	746	707	1127	1964	2604
Višji vojaški uslužbenci	0	0	0	5	85
Nižji vojaški uslužbenci	0	0	0	0	89
Civilne osebe	736	763	776	748	728
Drugi*	102	111	144	131	5
Skupaj	4875	5043	5585	6376	6941

*V kategoriji drugi so za leta 2000, 2001, 2002 in 2003 kandidati na usposabljanju v Šoli za podčastnike in Šoli za častnike, invalidi na čakanju in invalidi na poklicni rehabilitaciji. Leta 2004 so v tej kategoriji le delavci OVS, premeščeni v Slovensko vojsko.

V Slovenski vojski je bilo 31. 12. 2004 zaposlenih 1393 ali 20,07 odstotka častnikov, 2037 ali 29,35 odstotka podčastnikov, 2604 ali 37,52 odstotka vojakov, 174 ali 2,5 odstotka vojaških uslužbencev in 728 ali 10,49 odstotka civilnih oseb. Med vsemi zaposlenimi je 813 ali 11,7 odstotka žensk. Iz podatkov je razvidno, da se novi kader zaposluje predvsem na formacijske dolžnosti vojakov. Eden izmed ciljev takega zaposlovanja je ureditev razmerja med častniki, podčastniki in vojaki, ki se je v primerjavi z letom 2000 bistveno spremenilo v korist vojakov in se vedno bolj približuje načrtovanemu, kar se vidi tudi iz naslednjega grafa.

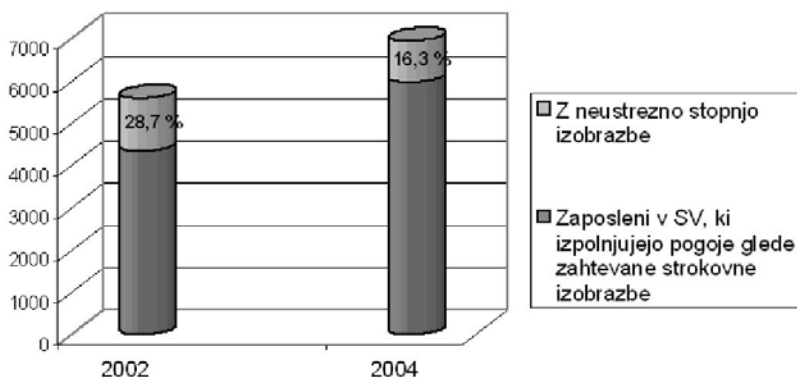
Spreminjanje strukture SV glede na status pripadnikov

Namen novih zaposlitev je tudi pomladitev stalne sestave. Sedanja povprečna starost pripadnikov Slovenske vojske je 35 let in se je v primerjavi s starostjo leta 2003 znižala za eno leto.

Z zaposlovanjem na formacijske dolžnosti, za katere novozaposleni izpolnjujejo pogoje glede ustrezne stopnje strokovne izobrazbe in druge pogoje skladno z Zakonom o obrambi in Zakonom o javnih uslužbencih, se je zmanjšal delež pripadnikov Slovenske vojske z manjkajočo stopnjo strokovne izobrazbe za dolžnost, na katero so imenovani. Delež zaposlenih z neustrezno stopnjo izobrazbe je bil 31. 12. 2004 14-odstoten (971oseb), leta 2002 pa je bil 22, 3-odstoten (1247 oseb). Leta 2004 je bilo med zaposlenimi v Slovenski vojski brez ustrezne izobrazbe 25,3 odstotka oziroma 246 oseb, ki jim skladno z veljavno zakonodajo ni treba pridobiti manjkajoče izobrazbe. Na zmanjšanje deleža zaposlenih z neustrezno izobrazbo so vplivali pripadniki, ki so leta 2003 in 2004 pridobili manjkajočo izobrazbo, in prerazporeditve na dolžnosti, za katere zaposleni izpolnjujejo predpisane pogoje.

Zaposleni v SV glede na izobrazbo

Kadrovskih in strukturnih neskladij v Slovenski vojski ni mogoče reševati samo z ustrezno politiko zaposlovanja. Zato so bila v okviru sprememb in dopolnitev Zakona o obrambi sprejeta tudi določila, ki pod določenimi pogoji podaljšujejo tudi rok za pridobitev manjkajoče izobrazbe najpozneje do 14. 1. 2009.

3.1.3 Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje zaposlenih na Ministrstvu za obrambo

Izobraževanje oziroma usposabljanje je potekalo skladno s sprejetim načrtom, usmerjeno je bilo v zvišanje ravni strokovne izobraženosti in usposobljenosti delavcev ter nadgradnjo znanja z novimi ustreznimi programi funkcionalnega usposabljanja.

Skladno z novo sistemsko zakonodajo smo začeli pripravljati novi pravilnik o izobraževanju, usposabljanju in izpopolnjevanju na ministrstvu.

Dodeljenih je bilo šest štipendij za potrebe upravnega dela ministrstva in sedem za Slovensko vojsko, vseh štipendistov je trenutno 107. Ministrstvo omogoča svojim štipendistom opravljanje obvezne delovne prakse. Ena od oblik je tudi vojaški tabor, ki se ga je letos udeležilo 70 študentov. Ministrstvo štipendira tudi dva študenta na ameriški vojaški akademiji West Point.

Organizirali smo seminarje za pripravo delavcev na strokovni izpit in opravljanje strokovnega izpita. Na začetku leta, ko so skladno z zakonskimi določili opravljali strokovni izpit za imenovanje v naziv tudi kandidati za vojake, sta bila v COU Poljče organizirana seminarja za približno 250 pripravnikov.

Skladno z določili uredbe o vrsti izobrazbe, strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za vodenje ter odločanje v prekrškovnem postopku je bilo 22 delavcev napotenih na seminar na Upravno akademijo, za 93 delavcev pa je bil organiziran seminar v COU Poljče.

V Centru za obrambno usposabljanje Poljče je bilo izvedenih 285 različnih oblik usposabljanja in izpopolnjevanja s področij civilne obrambe, informatike, komunikacij, programov funkcionalnega usposabljanja, vojaškostrokovnega usposabljanja, usposabljanja za podporo vključevanja v Nato in delovanja v njem ter drugih programov, ki se jih je udeležilo skupaj 9847 slušateljev.

Na različne oblike funkcionalnega usposabljanja, ki potekajo zunaj ministrstva, je bilo napotenih približno 900 delavcev.

Jezikovno usposabljanje po merilih SVS STANAG 6001 za pridobitev določene stopnje znanja v angleškem, nemškem in francoskem jeziku poteka v Šoli za tuje jezike v PDRIU. V spomladanskem semestru 2004 je jezikovno usposabljanje končalo 139 delavcev, in sicer 124 iz angleškega, trije iz nemškega ter dvanajst iz francoskega jezika. V jesenskem semestru se je v usposabljanje vključilo 177 delavcev, in sicer 148 za angleški, osem za nemški ter 21 za francoski jezik. Zaradi povečanih potreb delavcev upravnega dela ministrstva po znanju angleškega jezika so se decembra začeli jezikovni tečaji z zunanjim izvajalcem. V te tečaje je vključenih 18 vodilnih in vodstvenih delavcev ministrstva. Leta 2004 je bilo sklenjenih 221 pogodb za jezikovno usposabljanje.

Za nadaljnje izobraževanje je bilo za študijsko leto 2003/2004 na podlagi internega natečaja za odpravo izobrazbenega primanjkljaja sklenjenih 130 pogodb s pripadniki Slovenske vojske. Na podlagi ugotovljenih potreb je bil opravljen tudi interni natečaj za študijsko leto 2004/2005, in sicer za odpravo izobrazbenega primanjkljaja ter dopolnitev izobrazbe. V evidenci so 303 pogodbe o izobraževanju za pridobitev izobrazbe, in sicer 244 iz Slovenske vojske ter 59 iz upravnega dela ministrstva. Leta 2004 je 133 delavcev uspešno končalo študij, največ, 49 odstotkov, jih je pridobilo visoko strokovno izobrazbo, 30 odstotkov pa srednješolsko.

Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje delavcev potekajo tudi v okviru različnih programov v tujini (IMET, Marshall Center, Ausbildungshilfe, MTAP in Nato School

Oberammergau, NDC) ter dvostranskega sodelovanja z državami. Lani se je v programih, daljših od enega meseca, usposabljal in izpopolnjevalo 109 delavcev, od tega 10 delavcev iz upravnega dela ministrstva.

3.2 Upravljanje finančnih virov

Proračunski viri

Ministrstvo je leta 2004 za uresničevanje svojih nalog porabilo 85.484.790.720 tolarjev oziroma 358 milijonov evrov, kar pomeni 96,1 odstotka veljavnega finančnega načrta oziroma 98,1 odstotka sprejetega finančnega načrta. Med letom so se pravice porabe v veljavnem finančnem načrtu povečale zaradi večjih namenskih prihodkov, in sicer za 2,6 milijarde tolarjev, in zaradi sklepov Vlade RS zmanjšale v višini 790 milijonov tolarjev. Prerazporeditve med neposrednimi proračunskimi uporabniki v okviru ministrstva so vplivale le na pravice porabe posameznih uporabnikov. Proračunski viri so prikazani v tabeli 7.

Tabela 7: Proračunski viri za leto 2004 (v tolarjih)

Sprejeti FN	Veljavni FN	Realizacija	Povečanje – namenski prihodki	Zmanjšanje – sklepi vlade
87.116.533.185	88.940.806.111	85.484.790.720	2.613.833.814	-789.560.888

Med namenske prihodke uvrščamo proračunske postavke lastne dejavnosti, upravljanje državnega premoženja, požarni sklad in leta 2004 novo proračunsko postavko – oddaja premičnin (falcon). Značilnost teh sredstev je, da se lahko porabljajo samo za namene, za katere so bila pridobljena, in da se ob koncu leta neporabljeni sredstva prenesejo v naslednje proračunsko leto (pri lastni dejavnosti samo delno). Veljavni finančni načrt je enak prenesenim sredstvom iz prejšnjega leta, ki so povečana za dejanske prihodke, ustvarjene v tekočem proračunskem letu.

Sprejeti finančni načrt je bil pri namenskih prihodkih 1,5 milijarde tolarjev, veljavni finančni načrt na koncu leta pa 4,1 milijarde tolarjev (od tega je bilo 1,2 milijarde tolarjev prenosa neporabljenih sredstev iz leta 2003 in 2,9 milijarde dejanskih prilivov leta 2004), razlika je 2,6 milijarde tolarjev.

Zaradi sklepov Vlade se je finančni načrt zmanjšal za 790 milijonov tolarjev. Sredstva so bila porabljena za počastitev vstopa Slovenije v EU in Nato, za obnovo vladnega letala, za Kobilarno Lipica, prerazporeditve drugim proračunskim uporabnikom, za kritje dela stroškov najema poslovnih prostorov Uprave RS za jedrsko varnost. Dodatna sredstva pa smo prejeli za kritje stroškov gasilcev in reševalcev ob potresu v Posočju, za odpravo posledic neurja s točo in za plače prerazporejenih carinikov.

Realizacija finančnega načrta Ministrstva za obrambo za leto 2004 po ekonomskih namenih in primerjava z letom 2003 sta predstavljeni v tabelah 8 in 8.1.

Tabela 8: Struktura realizacije finančnega načrta za leti 2003 in 2004 po ekonomskih namenih (v 000 tolarjev)

EKONOMSKI NAMENI	Realizacija FN 2003	Struktura realizacije 2003	Realizacija FN 2004	Struktura realizacije 2004	Indeks rasti
	1	2	3	4	$5=3/1*100$
PLAČE	41.367.494	55,1	46.342.160	54,2	112,0
TEKOČI ODHODKI	12.720.551	17,0	13.988.889	16,4	110,0
INVESTICIJSKI ODHODKI	4.484.087	6,0	6.994.352	8,2	156,0
ZNANOST IN TEHNOLOŠKI RAZVOJ (podr. 05)			1.248.732	1,5	
TRP (odplačilo glavnice)	14.738.507	19,6	14.750.000	17,3	100,1
SKUPAJ PRORAČUNSKA SREDSTVA	73.310.639	97,7	83.324.133	97,5	113,7
POŽARNI SKLAD	1.034.963	1,4	1.273.093	1,5	123,0
ODPROD. DRŽ. PREMOŽENJA	529.574	0,7	712.934	0,8	134,6
LASTNA DEJAVNOST	161.498	0,2	174.629	0,2	108,1
SKUPAJ NAMENSKI PRIHODKI	1.726.035	2,3	2.160.657	2,5	125,2
SKUPAJ	75.036.674	100	85.484.791	100	113,9

V strukturi porabe leta 2004 po ekonomskih namenih imajo največji delež plače, 54,2 odstotka, delež investicijskih odhodkov z odplačilom glavnice kreditov TRP je 25,4 odstotka, delež tekočih odhodkov skupaj s sredstvi, namenjenimi znanosti in tehnološkemu razvoju, je 17,8 odstotka, stroški namenskih dejavnosti, kot so požarni sklad, odprodaja državnega premoženja in lastna dejavnost, obsegajo 2,5 odstotka celotne porabe.

Za financiranje obrambnega sistema smo leta 2004 namenili 94,2 odstotka, za financiranje sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami pa 5,8 odstotka celotnih sredstev. Med posameznimi neposrednimi proračunskimi uporabniki ima največji delež Slovenska vojska, in sicer 76,8 odstotka celotne realizacije ministrstva.

V primerjavi z letom 2003 je indeks rasti celotne finančne realizacije 113,9, v strukturi porabe po ekonomskih namenih sta se povečala deleža investicijskih odhodkov ter sredstev za znanost in tehnološki razvoj, pomembneje se je zmanjšal delež odplačil glavnice za TRP in plače.

Tabela 8.1: Primerjava realizacije z veljavnim finančnim načrtom po ekonomskih namenih (v 000 tolarjev)

EKONOMSKI NAMENI	Veljavni finančni načrt 2004	Realizacija 2004	Odstotek realizacije na veljavni FN
	1	2	3
PLAČE	46.567.312	46.342.160	99,5
TEKOČI ODHODKI	14.616.985	13.988.889	95,7
INVESTICIJSKI ODHODKI	7.310.478	6.994.352	95,7
ZNANOST IN TEHNOLOŠKI RAZVOJ (podr. 05)	1.524.840	1.248.732	81,9
TRP (odplačilo glavnice)	14.800.000	14.750.000	99,7
SKUPAJ PRORAČUNSKA SREDSTVA	84.919.615	83.324.133	98,2
POŽARNI SKLAD	1.438.581	1.273.093	88,5
ODPROD. DRŽ. PREMOŽENJA	2.417.505	712.934	29,5
LASTNA DEJAVNOST	223.335	174.629	78,2
ODDAJA PREMIČNIN (falcon)	41.769		
SKUPAJ NAMENSKI PRIHODKI	4.121.191	2.160.657	52,4
SKUPAJ	88.940.806	85.484.791	96,1

Skladno s Pravilnikom o zaključku izvrševanja državnega in občinskih proračunov za leto 2004 (Uradni list RS, št. 109/04 in 117/04) je bilo prevzemanje obveznosti v breme proračuna za leto 2004 mogoče le do 8. oktobra 2004, razen izjem, in sicer stroškov, povezanih s službenimi potovanji, ter plačil pravnomočnih sodnih odločb in obveznosti iz naslova namenskih sredstev. Po tem datumu sklepanje pogodb, izdajanje naročilnic, evidentiranje predobremenitev in prerazporejanje pravic porabe ni bilo več mogoče. Leta 2004 je ostalo neporabljenih 3,5 milijarde tolarjev, od tega se 1,9 milijarde iz naslova namenskih prihodkov prenese v proračunsko leto 2005. Sredstva bodo namenjena gradnji in adaptaciji objektov. Postopki so že v teku, vendar jih ni mogoče uresničiti v enem proračunskem letu.

Indeksi rasti finančnih načrtov Ministrstva za obrambo so v letih 2003 do 2005 relativno visoki, tako nominalno kot realno, predvsem zaradi preoblikovanja in profesionalizacije

Slovenske vojske ter vključevanja Slovenije v Nato. V tabeli 9 sta prikazani nominalna in realna rast obrambnega proračuna v obdobju 2001–2005.

Tabela 9: Nominalna in realna rast obrambnega proračuna v obdobju 2001–2005

Leto	Obrambni proračun v SIT	Rast		Inflacija v %
		Nominalna	Realna	
2001	62.140.993.000			
2002	65.887.768.343	106,03	98,91	7,2
2003	75.036.674.656	113,89	108,88	4,6
2004	85.484.790.720	113,92	110,07	3,5
2005	97.499.363.000	114,05	110,84	2,9

Obrambni izdatki

Obrambni izdatki so sredstva, izračunana skladno z zahtevami Defence Planning Questionnaire (DPQ) in so namenjena financiranju obrambnega sistema Republike Slovenije. V primerjavi z obrambnim proračunom vključujejo obrambni izdatki tudi vojaške pokojnine in nove nabave po TRP, ne vključujejo pa sredstev, namenjenih sistemu zaščite in reševanja ter odplačilu glavnih za kreditne TRP.

Obrambni izdatki Republike Slovenije so bili leta 2004 94.872.902.508 tolarjev oziroma 397,3 milijona evrov, kar predstavlja 1,53 odstotka BDP RS (Jesensko poročilo 2004, UMAR). Dobra polovica sredstev, to je 51 odstotkov, je bila porabljena za osebje, 11 odstotkov za vojaške pokojnine, 17 odstotkov za operativne stroške in stroške vzdrževanja, 19 odstotkov za nakup vojaške opreme, gradnjo in adaptacijo objektov, dober odstotek pa za razvoj in raziskave.

V primerjavi z načrtovanimi so doseženi obrambni izdatki nižji za 4,8 milijarde tolarjev, od tega 2,3 milijarde zaradi nižje proračunske porabe, 2,4 milijarde zaradi manjše nabave vojaške opreme po TRP in 0,1 milijarde zaradi vojaških pokojnin, ki so bile nižje od načrtovanih.

Tabela 10: Struktura obrambnih izdatkov leta 2004 (v 000 tolarjev)

Kategorija	Načrtovani obrambni izdatki	Realizirani obrambni izdatki	Struktura v %	Odstotek realizacije
Vojaško in civilno osebje	47.623.120	48.724.334	51,36	102
Vojaške pokojnine	10.855.237	10.759.673	11,34	99
Operativni stroški in vzdrževanje	18.203.441	16.015.032	16,88	88
Nakup vojaške opreme in gradnje	20.158.480	18.125.132	19,10	90
Razvoj in raziskave	2.860.000	1.248.732	1,32	44
Skupaj	99.700.278	94.872.903	100,00	95

Ugotavljamo, da so se obrambni izdatki leta 2004 v primerjavi z letom 2003 povečali, in sicer z nominalnim indeksom 109,88 oziroma z realno s stopnjo 6,16. Nominalna in realna rast obrambnih izdatkov Republike Slovenije v obdobju 2001–2005 sta predstavljeni v tabeli 11.

Tabela 11: Nominalna in realna rast obrambnih izdatkov v obdobju 2001–2005

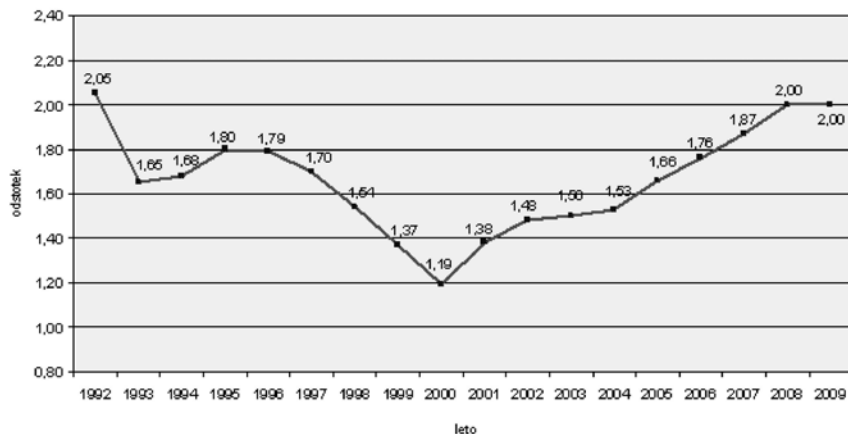
Leto	Obrambni izdatki v tisoč SIT	Nominalna rast	Realna rast	Inflacija v %
2001	65.902.396			
2002	78.551.670	119,19	111,19	7,2
2003	86.345.999	109,92	105,09	4,6
2004	94.872.903	109,88	106,16	3,5
2005	109.541.103	115,46	112,21	2,9

Z realizacijo 1,53 odstotka obrambnih izdatkov leta 2004 se nadaljuje dinamika rasti deleža obrambnih izdatkov v BDP, in sicer skladno s projekcijo Vlade RS o postopnem povečanju njihovega deleža v BDP do dveh odstotkov leta 2008 ter realnem ohranjanju na enaki ravni do leta 2010 (sklep Vlade RS, št. 821-00/2001-3 z dne 27. 6. 2002).

Tabela 12: Obrambni izdatki, deleži v BDP RS za obdobje 2002–2009

LETO	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009*
BDP v RS v mrd. SIT	5314	5747	6195	6626	7066	7419	7895	8410
Realna rast v %	3,3	2,5	4,0	3,8	3,9	4,0	4,0	4,0
Obrambni izdatki v mio. SIT	78.552	86.346	94.873	110.288	124.102	138.735	157.900	168.200
% BDP za obrambne izdatke	1,48	1,50	1,53	1,66	1,76	1,87	2,00	2,00

Odstotek obrambnih izdatkov RS v BDP v letih 1992-2009

Projekcija obrambnih izdatkov do leta 2010 naj bi omogočila uresničitev prednostnih ciljev v tem obdobju. Cilji so preoblikovanje in pospešena profesionalizacija Slovenske vojske, sodelovanje v večnacionalnih vojaških formacijah in operacijah v podporo miru ter izpolnjevanje obveznosti v sistemu kolektivne obrambe, ki izhajajo iz članstva v Natu in EU.

3.3 Infrastruktura

Leta 2004 se je nadaljevalo prilagajanje infrastrukture poklicni vojski, ki jo je Republika Slovenija po ukinitvi nabornega sistema opredelila kot cilj. Urejanje infrastrukture je potekalo skladno s prevzetim standardom za posebne posege, zakonodajo s področja gradenj in varovanja okolja ter leta 2004 sprejetimi merili za ureditev poslovnih prostorov državne uprave, ki veljajo tako za upravni kot vojaški del Ministrstva za obrambo.

Ministrstvo za obrambo je v okviru zahtev, ki izhajajo iz partnerskih ciljev in so posledica vstopa Republike Slovenije v Nato in EU, leta 2004 končalo ureditev centralnega registra Nata in EU ter na letališču Cerklje ob Krki gradnjo dveh hangarjev za helikopterje, vključno z delavnico za linijsko vzdrževanje, pridobilo dokumentacijo in upravna dovoljenja za prilagoditev objektov za nadzor zračnega prostora ter gradnjo objektov v Borovnici, ki bodo namenjeni vzdrževanju streliva.

Zaradi okoliščin se je spremenila tudi ureditev sistema varovanja objektov in območij Ministrstva za obrambo, predvsem poslovnih stavb na Kardeljevi ploščadi. Z vzpostavitvijo območja, zavarovanega z varnostno ograjo, se je povečala stopnja varnosti in zaščite pred morebitnim ogrožanjem, s čimer naj bi poleg izboljšanja varovanja ljudi in premoženja v teh objektih izpolnili tudi zahteve za varovanje tajnih podatkov. Novi ureditvi so prilagojeni pogoji za delo in nadzor varnostno-recepcijske službe ter ureditev osebnih prehodov, pri katerih je poleg na novo dodeljenih pooblastil zagotovljeno tudi doslednejše evidentiranje z novim sistemom avtomatske registracije delovnega časa. Sistem omogoča tudi pregled dejanskega stanja ljudi v posamezni zgradbi in nadzor nad gibanjem strank. Izboljšan je bil prometni režim, pri katerem so bistvena pridobitev poti gibanja med stavbami znotraj območja, ograjenega z varnostno ograjo, in dodatnih 240 parkirišč pri Internatu.

Posebna pozornost je bila namenjena tudi postavitvi sistemov tehničnega varovanja objektov ministrstva in Slovenske vojske ter varnostnih con v njih. V delu poslovne stavbe ministrstva je bil postavljen centralni varnostni nadzorni center. V okviru tega so bili z ustreznimi varovalnimi sistemi (I. varnostno območje) opremljeni objekti in prostori v petih vojašnicah in skladiščih MES, UO Maribor ter IO Tolmin, Piran in Ljutomer. Prav tako je bil nadgrajen sistem nadzora vstopa v prostore na Kardeljevi ploščadi.

Skladno s projektom rekonstrukcije in prenove stavb kadetnice v Mariboru, ki bo potekal v več stopnjah, je bila leta 2004 končana rekonstrukcija strehe, tako da stavba ne propada naprej, opravljene so bile tudi raziskave konstrukcijskih sistemov. Prav tako so bila leta 2004 na podlagi projektov pridobljena upravna dovoljenja za vsa rekonstrukcijska dela. Za predvideno gradnjo vojašnice, vadišč in strelišča Apače je bila leta 2004 pripravljena prostorsko-programska zasnova, na podlagi katere so bile sprejete spremembe in dopolnitve prostorskega in družbenega načrta občine Kidričevo.

Leta 2004 so se začele dejavnosti za ureditev vadišča Mlake pri Vipavi, s posebnim poudarkom na ureditvi sodobnega strelišča za pehotno orožje. Dopolnjena je bila

projektna dokumentacija za rekonstrukcijo hangarja na Brniku, ki bo v omejenem obsegu opravljena leta 2005. Zahtevam HACCP je bilo prilagojenih šest vojaških kuhinj, projekt pa se bo nadaljeval leta 2005.

V okviru investicijsko-vzdrževalnih del so bila za potrebe Slovenske vojske in upravnega dela ministrstva opravljena obsežna dela v vrednosti približno 150 milijonov tolarjev in sprotna ter vzdrževalna dela za vzdrževanje vgrajene infrastrukture in izboljšanje delovnih pogojev zaposlenih, in sicer v vrednosti približno 100 milijonov tolarjev.

Za zagotovitev ustreznih delovnih pogojev je bil v upravnem objektu na Kardeljevi ploščadi vgrajen centralni klimatski sistem, deloma pa posamezne klimatske naprave, v skupni vrednosti 145 milijonov tolarjev. Za potrebe služb je bil pripravljen predlog nabave ustreznega pohištva, za nakup je bilo porabljenih 25 milijonov tolarjev.

Skladno s kadrovskimi potrebami Slovenske vojske je bil dopolnjen koncept stanovanjske politike. Razdeljenih je bilo 76 stanovanj in pet garaž. Sklenjenih je bilo 16 prodajnih in 39 najemnih pogodb ter opravljenih 34 izpraznitvev stanovanj. Obnovljenih je bilo 61 praznih in 105 vseljenih stanovanj. Obnova stanovanj se je financirala iz sredstev, pridobljenih z najemninami in odprodajo neperspektivnih stanovanj.

Sprejet je bil Odlok o programu prodaje državnega finančnega in stvarnega premoženja za leti 2004 in 2005. Gospodarjenje z državnim stvarnim premoženjem vključuje prodajo objektov, ki so dotrajani in neuporabni, zamenjavo, nakup ali oddajo v najem. Komisija za vodenje in nadzor gospodarjenja z nepremičninami, ki jih upravlja Ministrstvo za obrambo, je nepremičnine prodajala z neposredno prodajo, na javnih dražbah in z javnimi ponudbami, in sicer v skupni vrednosti 241 milijonov tolarjev.

Na objektih, namenjenih počitniški dejavnosti, so potekala vzdrževalna dela, rekonstrukcije in adaptacije posameznih objektov glede na zagotovljena finančna sredstva, in sicer 8,5 milijona tolarjev, kar pa je glede na oceno o nujnih in tudi že odobrenih 60 milijonih pomenilo le najnujnejša vzdrževalna in interventna dela. Pripravljena je bila idejna dokumentacija za ureditev počitniškega objekta na Debelem rtiču, z GŠSV pa so bila usklajena tudi programska izhodišča kot podlaga za idejni projekt ter končno revitalizacijo objekta, ki bo namenjen Slovenski vojski in počitniški dejavnosti. Tudi za preureditev objekta v Izoli za počitniško dejavnost je bila pripravljena vsa dokumentacija, zagotoviti pa je treba še finančna sredstva in določiti rok izvedbe.

3.3.1 Nadgradnja komunikacijske infrastrukture

Da bi dosegli obrambna podcilja, in sicer razviti ustrezen komunikacijsko-informacijski sistem in zagotoviti varen sistem komunikacij med poveljniško strukturo Nata in nacionalnimi organi, je bila zgrajena komunikacijsko-informacijska infrastruktura, s katero smo vzpostavili varno izmenjavo govornih, faksimilnih in elektronskih sporočil med ključnimi subjekti Ministrstva za obrambo in Ministrstva za zunanje zadeve ter celotno strukturo Nata. Nato je za infrastrukturo izdal tudi ustrezno varnostno potrdilo

za delovanje. Leta 2004 je bil več kot 100 uslužbencem Ministrstva za obrambo in Ministrstva za zunanje zadeve ter pripadnikom Slovenske vojske omogočen dostop do Natovega omrežja za prenos tajnih podatkov.

Leta 2004 je bila opravljena nadgradnja komunikacijsko-informacijskega jedra ministrstva in Slovenske vojske. Tako se je povečala prepustnost na najbolj obremenjenih delih in v okviru odobrenih sredstev. Nadgradnja je potekala v Ljubljani, Postojni, na Vrhniki in Krimu, v omrežje pa je na novo vključena lokacija COU Poljče.

Leta 2004 so bila zgrajena nova lokalna računalniška omrežja, večina za Slovensko vojsko. Na Kardeljevi ploščadi je bila s prehodom na novo tehnologijo opravljena nadgradnja računalniškega omrežja. Leta 2004 je bila končana gradnja osnovne komunikacijsko-informacijske infrastrukture v Nacionalnem centru za krizno upravljanje. Uvedeni so bili tehnologija Storage Area Network (SAN), upravljavsko-nadzorni sistem Tivoli in zmogljiv večtočkovni videokonferenčni sistem.

Za izvajanje dejavnosti Air Policing je bila uvedena ena od različic komunikacijskih povezav med centrom ASOC (Air Surveillance Operation Center) ter najpomembnejšimi osebami na ministrstvu in v Generalštabu Slovenske vojske.

Pri izgradnji infrastrukture javnih ključev (Public Key Infrastructure) za potrebe Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske so leta 2004 potekala predvsem pripravljalna dela za uvedbo in testiranje tehničnih rešitev v laboratorijskem okolju, strokovno-tehnično usposabljanje in priprava predpisov za delovanje infrastrukture.

3.4 Opremljanje in posodabljanje

Zakon o zagotavljanju sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v letih 1994 do 2003 je bil sprejet v začetku leta 1994 in dopolnjen leta 2001. Z osnovnim zakonom je bilo zagotovljenih 76.600 milijonov tolarjev za opremljanje s sredstvi protiletalske in protioklepne obrambe sistema nadzora zračnega prostora, zvez in telekomunikacij ter obalne obrambe. S spremembami in dopolnitvami zakona je bilo dodatno zagotovljenih še 65.000 milijonov tolarjev in podaljšanje uresničevanja programov do leta 2007. Ta dodatna sredstva so namenjena opremljanju sil za posredovanje, izboljšanje sistema poveljevanja in kontrole zračne obrambe ter logistike Slovenske vojske.

Leta 2004 je bilo podpisanih 33 pogodb v skupni vrednosti 10.341 milijonov tolarjev in realizirana plačila v višini 18.190.864.717 tolarjev, kar je 89,4 odstotka za leto 2004 odobrenih finančnih sredstev.

Pri opremljanju Slovenske vojske je bil v tem obdobju dosežen velik napredek, predvsem pri zagotavljanju opreme enot za bojevanje. Uresničujejo se še pogodbe, ki bodo v naslednjem obdobju zagotovile dobavo sredstev za postavitev terenske sanitetne postaje ROLE 2, transportnih terenskih vozil z zabojniki, lahkih oklepnih kolesnih sanitetnih

vozil, oborožitve LKOV (bombometi 40 mm in mitraljezi 12,7 mm) ter novih zmogljivosti za opremljanje enot za radiološko-kemično-biološko zaščito.

Najpomembnejši programi in projekti opremljanja in posodabljanja so bili:

- opremljanje enot za bojevanje ter povečanje zmogljivosti za vodenje in poveljevanje,
- nabava novih kolesnih oklepnih vozil 6 x 6 za 20. MOTB in opremljanje z internimi zvezami,
- nadaljevanje opremljanja pripadnikov Slovenske vojske z osebno bojno in zaščitno opremo,
- aktiviranje projekta oskrbe in vzdrževanja,
- nadaljevanje opremljanja s transportnimi sredstvi,
- nakup manjkajočih količin streliva, in sicer od kalibra 5,56 do 40 mm,
- gradnja letališke infrastrukture,
- priprava investicijske dokumentacije za zamenjavo protioklepnih sredstev in lahkega pehotnega orožja ter testiranje lahke pehotne oborožitve,
- povečanje zračnih transportnih zmogljivosti s srednjimi transportnimi helikopterji in večnamenskim transportnim letalom,
- uvedba nove službene uniforme Slovenske vojske.

Leta 2005 bodo prevzeta tudi materialna sredstva za opremljanje terenske sanitetne postaje ROLE 2, sredstva za postavitve stacionarja in osebna ter zaščitna oprema RKB-zaščite za pripadnike poklicne sestave Slovenske vojske.

Uresničitev teh projektov pomeni dodatno opremljanje enot in pripadnikov Slovenske vojske, povečanje bojnih zmogljivosti in možnost uporabe nekaterih sredstev za potrebe zaščite in reševanja.

V okviru projekcije obrambnih izdatkov in sprejetih predpisov je zagotovljeno nadaljnje načrtno uresničevanje temeljnih razvojnih programov, opremljanja in posodabljanja do vključno leta 2007, ko bo nehal veljati Zakon o zagotavljanju sredstev za temeljne razvojne programe. Za obdobje veljavnosti zakona je za nove projekte zagotovljenih še 141,6 milijona evrov. Po tem letu se načrtuje, da se bodo vsa sredstva za opremljanje Slovenske vojske zagotavljala iz rednega proračuna.

3. 5 Informacijska podpora

Na področju razvoja informacijskih sistemov se je v enote Slovenske vojske do ravnih bataljona začelo uvajanje informacijskega sistema obrambnih in zaščitnih dolžnosti (ISOZD), s poudarkom na enotah, ki se popolnujejo tudi s pogodbeno rezervo. Nadaljevala se je integracija kadrovske-informacijskih sistemov v sodoben sistem, ki bo uporabnikom omogočal dostop do podatkov skladno z njihovimi pristojnostmi.

Pomemben je tudi projekt Informacijski sistem podpore odločanja, ki se je začel leta 2004 in se nadaljuje tudi leta 2005. Projekt je namenjen razvoju in postavitvi informacijskega sistema za učinkovito podporo procesu odločanja v sistemu kriznega

upravljanja, ki obsega varno komunikacijo ter pripravo elementov za sprejemanje odločitev najvišjih organov odločanja Republike Slovenije v kriznih razmerah.

Leta 2004 so bile uresničene vse naloge, povezane s pridobivanjem, obdelavo in distribucijo prostorskih podatkov ter z razvojem in vzdrževanjem geografskega informacijskega sistema (GIS). Težišče dela je bilo na preoblikovanju prostorskih podatkov iz državnega koordinatnega sistema v sistem UTM (Nato).

V produkcijo je bila uvedena aplikativna programska rešitev Natovega kodifikacijskega sistema (N-CORE).

Na področju informacijskega sistema za upravljanje človeških virov je bila leta 2004 v celoti uvedena nova kadrovska evidenca za zaposlene (Ministrstvo za finance – enoten računovodski sistem, kadrovska evidenca in stroški dela – MFERAC N4) in tako opravljen prehod na obračun plač ter drugih osebnih dohodkov na ministrstvu, brez zunanjega izvajalca. V upravnem delu ministrstva je bil zamenjan avtomatski sistem za registracijo delovnega časa, ki je delno povezan s kadrovsko bazo. V aplikaciji MFERAC je bil uveden nov modul z naslovom potni nalogi. Pri vnosu računov osnovnih sredstev in vodenju deviznega poslovanja je bila aplikacija dopolnjena na podlagi spremenjene zakonodaje.

Razširjeni in uvedeni so bili novi moduli programskega proizvoda ISOJAN, namenjenega informacijski podpori oddaje javnih naročil. Moduli omogočajo sprotno vodenje podatkov o javnih naročilih, povabilih, pogodbah ter nadzoru kakovosti blaga in storitev. Poslovanje na področju temeljnih razvojnih programov je bilo podprto z novimi aplikativnimi produkti TERAPRO in MATTRP, na stanovanjskem področju pa je bila dograjena aplikacija STANOVANJA.

4 MEDNARODNA DEJAVNOST

4.1 Vključevanje v Nato

29. marca 2004 je Republika Slovenija postala članica Nata. Članstvo Republike Slovenije v Severnoatlantskem zavezištvu in Evropski uniji je bil strateški cilj od sprejetja Resolucije o izhodiščih zasnove nacionalne varnosti, ki jo je Državni zbor Republike Slovenije sprejel januarja 1994.

Po vstopu v Nato se je aktivnost Republike Slovenije pri krepitevi mednarodnega miru povečala. Slovenija je začela sodelovati v operacijah kriznega odzivanja, ki vključujejo operacije v podporo miru in humanitarne operacije.

Republika Slovenija je bila leta 2004 vključena v mednarodne sile na Kosovu, Isaf v Afganistanu, UNTSO v Siriji ter v operacijo v podporo miru Sfor v Bosni in Hercegovini. Vlada je sprejela načrt, po katerem se bo v začetku leta 2005 število pripadnikov Slovenske vojske v teh operacijah še povečalo.

Težišče mednarodnega delovanja je bilo in tudi ostaja usmerjeno na Jugovzhodno Evropo, kot odgovorna članica mednarodne skupnosti in Nata pa je Republika Slovenija pripravljena delovati tudi na drugih kriznih žariščih.

Z Natom so bile usklajene potrebe in napotitve v njegove strukture ter poveljstva. Leta 2004 je bilo načrtovano, da bo vanje napotenih do 20 pripadnikov Slovenske vojske.

S članstvom Slovenije v Natu se je povečalo tudi sodelovanje v njegovih delovnih telesih. Ministrstvo za obrambo sodeluje v 114 pomembnejših delovnih telesih Nata, ki jih sestavlja še več podrejenih delovnih teles.

4.2 Vključevanje v EU

Od 1. maja 2004 Republika Slovenija kot članica EU aktivno sodeluje pri nastajanju in oblikovanju evropske varnostne in obrambne politike (EVOP). Ministrstvo za obrambo spremlja delo na področju evropske varnosti in obrambe, delo Sveta EU (GAERC), COREPER in Politično-varnostnega odbora (PSC).

Leta 2004 so bile prednostne naloge Republike Slovenije oziroma Ministrstva za obrambo usmerjene v oblikovanje novega temeljnega vojaškega cilja EU do leta 2010 (Headline Goal 2010) in nadaljnji razvoj vojaških zmogljivosti EU. Veliko naporov je bilo namenjeno vključevanju v Akcijski načrt za evropske zmogljivosti (projektne skupine ECAP), v katerem sodelujemo v treh projektnih skupinah ECAP, in sicer ISTAR (Intelligence, Surveillance and Target), Poveljniške zmogljivosti (HQ) ter RKB (NBC).

Prednostna področja dela v drugi polovici leta 2004 so bila povezana z razvojem sil EU za hitro posredovanje (Rapid Response Capabilities) in s tem povezanim vzpostavljanjem

bojnih skupin. Republika Slovenija je skupaj z Italijo in Madžarsko začela oblikovati večnacionalne bojne skupine, ki naj bi dosegle polno operativno sposobnost 1. januarja 2007.

Za varnost Republike Slovenije je strateškega pomena varna in stabilna Jugovzhodna Evropa, ki obsega tudi Zahodni Balkan. Republika Slovenija zato aktivno sodeluje pri prizadevanjih mednarodne skupnosti za stabilizacijo in razvoj tega območja, zato bo tudi po koncu Natove operacije Sfor s svojimi silami še naprej delovala v mirovni operaciji EU Althea v Bosni in Hercegovini.

Republika Slovenija je leta 2004 sodelovala pri nastajanju in oblikovanju Evropske obrambne agencije (EDA) in 12. julija 2004 postala njena ustanovna članica. Agencija bo imela pomembno vlogo pri razvoju vojaških zmogljivosti EU ter usklajevanju njene politike na področju opremljanja in oboroževanja.

4.3 Dvostransko sodelovanje

Temeljna naloga je bila uresničiti tiste dejavnosti, ki so učinkovito in neposredno podpirale integracijo ter delovanje naše države kot zaupanja vredne partnerice v Natu in EU. Sodelovanje je potekalo s 24 državami, in sicer po programih ali posameznih dogovorjenih aktivnostih, skupaj pa je bilo načrtovanih več kot 400 dogodkov.

Uresničena so bila uradna in delovna dvostranska srečanja z ministri za obrambo Makedonije, Avstrije, Italije, Francije ter Velike Britanije.

Tudi na ravni državnih sekretarjev so potekale številne dvostranske dejavnosti, med katerimi so še posebej pomembne obrambno-politične konzultacije z državnima sekretarjema v obrambnih ministrstvih Slovaške republike in Kraljevine Švedske. Teme pogovorov so obsegale vključevanje Republike Slovenije v evroatlantske integracije, sodelovanje v operacijah v podporo miru, obrambne reforme, dvostransko sodelovanje in oceno razmer v Jugovzhodni Evropi ter širše. Z Republiko Avstrijo je tudi letos potekal tradicionalni varnostno-politični dialog.

Ministrstvo za obrambo je bilo skupaj z ameriškim poveljstvom za Evropo (EUCOM) soorganizator srečanja Southeast Europe Clearinghouse Conference (SEEC), ki je potekalo 30. novembra in 1. decembra 2004 v Ljubljani. Konference se je udeležilo več kot 65 udeležencev iz 31 držav in mednarodnih organizacij. Cilj konference je bil združiti in poenotiti oblike ter načine sodelovanja in angažiranja ter racionalizirati finančne in kadrovske zmogljivosti, ki jih mednarodna skupnost namenja državam, sodelujočim v procesu ANČ, torej Hrvaški, Albaniji in Makedoniji, ter kandidatoma za Partnerstvo za mir, Srbiji in Črni gori ter Bosni in Hercegovini, pri njihovem vključevanju v evroatlantske integracije.

Udeleženci konference so med drugim sprejeli tudi sklep, da se leta 2005 pripravijo delovna srečanja, na katerih bodo pregledane in ocenjene opravljene aktivnosti oziroma

se bodo okrepili napor, da se uresničijo vsebine sodelovanja, dogovorjene z omenjenimi petimi državami. Slovenija je kot vodilna država za Makedonijo že intenzivirala stike s to državo, da bi določili in poiskali dodatne poti in načine za zagotavljanje pomoči na področjih, ki jih je Makedonija izpostavila kot prednostna.

S tujimi vojaškimi diplomatskimi predstavniki, akreditiranimi v Republiki Sloveniji, je bilo uresničenih 11 aktivnosti, vključno z rednim letnim srečanjem.

Z odprtjem urada ruskega vojaškega atašeja v Ljubljani se je število akreditiranih rezidenčnih tujih vojaških atašeev povečalo na devet.

4.4 Večstransko sodelovanje

Na področju regionalnega sodelovanja je Ministrstvo za obrambo aktivno sodelovalo v:

- večnacionalnih silah kopenske vojske (MLF), ki predstavljajo vojaško komponento kvadrilaterale,
- Pobudi za sodelovanje srednjeevropskih držav v podporo miru (CENCOOP),
- silah za hitro posredovanje OZN (SHIRBRIG),
- Pobudi za sodelovanje obrambnih ministrstev Jugovzhodne Evrope (SEDM),
- Paktu stabilnosti za Jugovzhodno Evropo,
- Regionalnem centru za pomoč pri verifikaciji in uveljavljanju nadzora nad oborožitvijo (RACVIAC).

Glede prihodnosti MLF je bilo septembra 2004 na neformalnem vrhu EU podpisano pismo o nameri Letter of Intent Concerning the Multinational Italian-Hungarian-Slovenian EU Battle Group, namera pa je bila uradno predstavljena na EU MCCC novembra 2004 na Nizozemskem. Večnacionalna bojna skupina EU bo polno operativno sposobnost dosegla 1. 1. 2007.

V okviru CENCOOP je bilo prvo srečanje načelnikov oboroženih sil držav članic, ki bo v prihodnje potekalo enkrat na leto, sprejet je bil madžarski predlog o izmenjavi podatkov članic CENCOOP o delovanju in načrtih za delovanje enot v mirovni operacijah, predstavljena pa je bila tudi avstrijsko-slovenska pobuda za oblikovanje akademije CENCOOP.

Največ pozornosti je bilo leta 2004 namenjene sodelovanju SHIRBRIG v mirovni operaciji UNMISUD v Sudanu in obravnavi poročila delovne skupine, ki se je ukvarjala z revizijo koncepta SHIRBRIG. Delovna skupina je sestavila akcijski načrt, ki je bil novembra 2004 sprejet na 23. zasedanju SHIRBRIG v Københavnu na Danskem.

Najpomembnejši dogodek v okviru SEDM je bilo leta 2004 srečanje obrambnih ministrov, ki je potekalo 4. in 5. novembra 2004 v Ljubljani. Ministri za obrambo SEDM so na srečanju sprejeli skupno izjavo Splošni časovni okvir za napotitev SEEBRIG, posebna pozornost pa je bila namenjena predstavitvi rezultatov evalvacije, ki jo je opravil Natov JFC iz Neaplja. Njen namen je bil pridobiti Natov certifikat o polni bojni usposobljenosti za SEEBRIG.

Predstavniki Ministrstva za obrambo so sodelovali pri delu Koordinacijskega odbora SEDM in PMSC, pri projektih SEESIM in v delovni skupini za sodelovanje obrambnih ministrstev Jugovzhodne Evrope na področjih boja proti terorizmu, preprečevanja širjenja orožja za množično uničevanje in varovanja državnih meja (CBSC WG) ter se udeležili srečanj namestnikov načelnikov oboroženih sil SEDM. Slovenija je v okviru CBSC WG v sodelovanju z ZDA med 8. in 12. septembrom na Bledu organizirala seminar z naslovom Varnost meja. Ministrstvo za obrambo in druge državne institucije so dejavno sodelovali tudi na vaji SEESIM-04, ki je potekala v okviru SEDM. Koncept vaje je temeljil na odpravi posledic terorističnih napadov.

V Paktu stabilnosti za Jugovzhodno Evropo so predstavniki Ministrstva za obrambo delovali v okviru tretjega delovnega omizja, namenjenega varnosti ter obrambnim in notranjim zadevam.

Sodelovali so tudi v okviru Regionalnega centra za pomoč pri verifikaciji in implementaciji nadzora oborožitve (RACVIAC), predstavniki URSZR pa pri projektu DPPI. Leta 2004 so bile aktivnosti ministrstva, povezane z RACVIAC, usmerjene na udeležbo pripadnikov VERC in častnikov Slovenske vojske na tečajih za nadzor oborožitve, in sicer tako v vlogi slušateljev kot predavateljev.

Pri izpolnjevanju obveznosti, izhajajočih iz mednarodnih sporazumov in pogodb v okviru članstva v Organizaciji združenih narodov, je ministrstvo leta 2004 začelo sodelovati v okviru Konvencije o prepovedi kemičnega orožja (CWC), Konvencije o prepovedi protipehotnih min, Konvencije o prepovedi ali omejitvi uporabe določenih vrst konvencionalnega orožja (CCW), Registra OZN o prometu s konvencionalnim orožjem in Programa OZN o lahki in osebni oborožitvi (SALW).

Znotraj Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) je ministrstvo izpolnjevalo obveznosti, ki izhajajo iz določil Dunajskega dokumenta 1999, Foruma za varnostno sodelovanje (FSC), Dokumenta o lahkem in osebem orožju, Daytonskega sporazuma (člen V, aneks 1 B), Kodeksa vedenja o politično-vojaških vidikih varnosti ter drugih večstranskih sporazumov in pogodb.

Slovenija je leta 2004 ratificirala Pogodbo o odprtih zračnih prostorih (Open Skies), na Ministrstvu za obrambo pa poteka usklajevanje osnutka navodila o organizaciji in izvedbi aktivnih in pasivnih misij po Pogodbi o odprtih zračnih prostorih.

Pri pripravi na predsedovanje in pri predsedovanju OVSE ter delovanju v trojki (pretekla, prihodnja in trenutno predsedujoča država) je na področju politično-vojaške in širše varnostne dimenzije poleg Ministrstva za zunanje zadeve sodelovalo tudi Ministrstvo za obrambo.

Na Ministrstvu za obrambo so bile oblikovane skupine za usklajevanje dejavnosti, nalog in obveznosti pri pripravi na predsedovanje Republike Slovenije OVSE. Pripravili smo

politično-vojaška stališča za projektno skupino za OVSE pri MZZ, za nastop slovenskega predstavnika na ASRC junija 2004 in za pripravo 12. ministrskega srečanja OVSE decembra 2004 v Sofiji.

4.5 Obrambna diplomacija

V Sektorju za mednarodno sodelovanje je bil leta 2004 ustanovljen Oddelek za obrambno diplomacijo, ki vodi, usmerja in analizira delovanje vojaških diplomatskih predstavnikov Republike Slovenije v tujini in zagotavlja materialne ter finančne pogoje za njihovo delovanje.

V tujini so leta 2004 delovali deset obrambnih atašejev, pomočnik obrambnega atašaja, vojaška diplomatska predstavnika v OVSE ter sedem vojaških diplomatskih predstavnikov in administrativno-tehnična delavca v Obrambnem oddelku Stalne misije Republike Slovenije pri Natu. Obrambni atašeji Republike Slovenije so leta 2004 nerezidenčno pokrivali še 19 držav. Mreža slovenskih obrambnih atašejev je leta 2004 pokrivala 20 držav članic Nata, razen Islandije, Litve, Latvije, Estonije in Turčije, ter 17 držav EU. Prav tako smo imeli rezidenčne obrambne atašeje v vseh sosednjih državah.

Pripravljena sta bila predloga usmeritev za delo vojaških diplomatskih predstavnikov Republike Slovenije ter meril za določitev pogojev in sredstev za opravljanje dela vojaških diplomatskih predstavnikov. Pripravljen je predlog sporazuma med Ministrstvom za zunanje zadeve in Ministrstvom za obrambo o medsebojnem sodelovanju pri določanju statusa in delovanja delavcev na obrambnem področju v predstavništvih Republike Slovenije v tujini.

Na rednem letnem srečanju so bili vojaški diplomatski predstavniki seznanjeni z novostmi na obrambnem področju, dobili so tudi navodila in usmeritve za nadaljnje delo. V okviru srečanja je potekala tudi okrogla miza, na kateri so vojaški diplomatski predstavniki predstavili razmere v državah oziroma organizacijah, ki jih pokrivajo.

5 OBVEŠČANJE JAVNOSTI

Služba za odnose z javnostmi je korektno ter pravočasno obveščala javnost o vseh temeljnih procesih in dogajanjih na obrambnem področju, se verodostojno odzivala na vprašanja, ki so jih postavljali novinarji, ter intenzivno komunicirala z notranjo javnostjo.

Izboljšali smo obveščanje notranje javnosti prek oglasne deske in intranetne spletne strani. Prizadevamo si, da so o dogodkih najprej obveščeni zaposleni na ministrstvu in v Slovenski vojski ter da pridobimo čim več podatkov, s čimer dosežemo večjo odzivnost notranje javnosti. Služba je leta 2004 začela sodelovati tudi pri usposabljanjih delavcev ministrstva za učinkovito komuniciranje z javnostjo in za nastopanje v množičnih občilih. Posebno pozornost pri tem izobraževanju namenjamo seznanjanju zaposlenih z delom naše službe in s tem, kako lahko pri njem sodelujejo. Notranjo javnost želimo referenčno, kakovostno, ažurno, kritično in zanesljivo obveščati o vsebinah, ki oblikujejo, soustvarjajo in pogojujejo delovno vzdušje na ministrstvu.

Na tiskovnih konferencah smo v preteklem letu predstavili nekaj pomembnih projektov, kar so potrdili tudi predstavniki množičnih občil s številnim obiskom in poročanjem. V primerjavi z letom 2003 je bilo leta 2004 deset tiskovnih konferenc manj, kar je povezano z manjšim številom dogodkov, za katere smo menili, da jih je treba predstaviti na tiskovnih konferencah. Leta 2003 je namreč potekala načrtna medijska kampanja za vključitev v Nato, v kateri so aktivno sodelovali tudi predstavniki Ministrstva za obrambo, v Službi za odnose z javnostmi pa smo v njej intenzivno sodelovali s posredovanjem glavnih informacij o delu in pomenu Nata. Leta 2004 podrobnejše informacije oziroma brifingi na to temo niso bili več potrebni, saj je obveščanje o delu v Natu postalo del rednega obveščanja Ministrstva za obrambo.

Leta 2003 je bilo v slovenskih množičnih občilih veliko prispevkov o Natu, ki so se kritično nanašali na sistem obrambe Republike Slovenije ter posredno na Ministrstvo za obrambo in Slovensko vojsko. Leta 2004 se je število kritičnih prispevkov zelo zmanjšalo, kar pa ne pomeni, da jih ni več. Zanimanje slovenske javnosti za obrambo, zaščito in reševanje ter Slovensko vojsko se umirja in stabilizira. Ta naravnost množičnih občil se kaže tudi v rednem uvrščanju Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske v zgornjo peterico institucij, ki jim Slovenci najbolj zaupajo. Da je zanimanje civilne javnosti za Slovensko vojsko in vojaške dogodke precejšnje, dokazujeta tudi velik obisk in zanimanje javnosti za drugi sejem Sodobna vojska, ki je bil konec septembra v Gornji Radgoni.

Število pisnih odgovorov na vprašanja domačih in tujih novinarjev se v obeh letih ni bistveno spremenilo, torej je bilo njihovo zanimanje za obrambno področje približno enako. Na novinarska vprašanja smo odgovorili najpozneje v roku, ki ga določa Zakon o medijih, na večino pa še isti dan. Za to so poskrbeli tudi zaposleni na ministrstvu, ki so v okviru svojih pristojnosti pripravljali odgovore na vprašanja novinarjev. Precej manj je bilo vprašanj, povezanih z nepričakovanimi dogodki ali morebitnimi aferami, ki jih ni bilo, iz česar bi lahko sklepali, da je Služba za odnose z javnostmi svoje delo opravljala

kakovostno. Posledično je bilo tudi poročanje novinarjev bolj natančno in korektno, zaradi česar je bilo za polovico manj pojasnil kot leto prej. Odmevale so predvsem teme, povezane z reorganizacijo Slovenske vojske. Kontinuirano je bilo pisanje o procesih, kot so nadaljevanje popolnjevanja pogodbene rezerve, uveljavljanje prostovoljnega služenja vojaškega roka in zaposlovanje v Slovenski vojski. Javnost smo redno obveščali o prijavljanju kandidatov za različne oblike sodelovanja v Slovenski vojski in delovanju pripadnikov Slovenske vojske na mirovnih misijah v tujini.

Javnost je Ministrstvo za obrambo kritično presojala tudi kot državno ustanovo, ki dobiva denar za svoje delovanje iz državnega proračuna. Tako je bilo postavljenih precej novinarskih vprašanj o upravljanju in strategiji upravljanja nepremičnin, poteku in izboru ponudnikov na razpisih javnih naročil ministrstva ter o izboru prijavljenih raziskav na razpisu Ciljni raziskovalni program (CRP) Znanje za varnost in mir 2004–2010.

Ob analizi dela v zadnjih letih smo v Službi za odnose z javnostmi ugotovili, da se je od leta 2002 do 2004 bistveno zmanjšalo število informacij oziroma dogodkov, ki jih zaznavamo kot afere in sprožajo veliko vprašanj, na katera je težko najti ustrezen in korekten odgovor. Povečalo se je število informacij o dogodkih, ki smo jih napovedali in o katerih smo poročali javnosti, in sicer je bilo teh lani kar za polovico več kot leta 2003. To dokazuje, da smo javnost natančno obveščali o dogajanju na ministrstvu in v Slovenski vojski, kar je posledica izboljššanega poročanja o dogodkih iz notranjih organizacijskih enot.

	Pregled dogodkov		Obveščanje javnosti				
	Dogodki	Tiskovne konference	Odgovori na vprašanja domačih množičnih občil	Odgovori na vprašanja tujih množičnih občil	Odgovori na vprašanja državljanov	Pojasnila	Sporočila na internetu
Skupaj 2003	250	48	390			18	648
Skupaj 2004	379	38	409			8	632
Razlika	+ 129	- 10	19			- 10	- 16

Služba za publicistiko Ministrstva za obrambo je prispevala k obveščanju javnosti z izdajanjem revije Slovenska vojska. Revija je namenjena obveščanju notranje in zunanje javnosti. Leta 2004 je bilo izdanih 20 števil.